

**EKONOMI
HÖGSKOLAN**
Lunds universitet

Kandidatuppsats
HT 2006

Goodwill enligt IFRS/IAS

- en jämförelse mellan revisorers och
företags erfarenheter

Författare

Jessica Lantz 840802-4001
Mia Norberg 791029-4003
Lisa Stensson 831225-2748

Handledare

Gunnar Wahlström

Förord

Vi vill tacka vår handledare Gunnar Wahlström för hans vägledning under uppsatsens förlopp. Vi vill även tacka de personer som ställt upp på intervju. Tack vare dessa intervjuers uttömmande svar har vår uppsats fått det djup som vi har eftersträvat.

Jessica Lantz, Mia Norberg och Lisa Stensson

Sammanfattning

Uppsatsens titel:	Goodwill enligt IFRS/IAS – en jämförelse mellan revisorer och företags erfarenheter
Seminariedatum:	2007-01-18
Ämne/Kurs:	FEK 582 Kandidatuppsats, Företagsekonomi, 10 poäng
Författare:	Jessica Lantz, Mia Norberg och Lisa Stensson
Handledare:	Gunnar Wahlström
Nyckelord:	IFRS, goodwill, nedskrivningstest, upplysningskrav, marknadsvärdering
Syfte:	Vårt syfte med denna uppsats är att analysera föreställningar i praktiken kring redovisning av goodwill enligt IFRS/IAS i Sverige. Uppsatsen syftar vidare till att belysa eventuella skillnader hos revisorer respektive företag avseende dessa föreställningar.
Metod:	I vår uppsats har vi använt oss av grundad teori, vilken använder sig av både deduktiv och induktiv ansats. Vidare har vi tillämpat en kvalitativ forskningsmetod för att kunna identifiera individuella skillnader och erhålla djup i intervjuvaren.
Teoretiska perspektiv:	Streeck och Schmitters ramverk som reglerar redovisningsområdet samt det paradigmskifte som sker inom värdering är två företeelser som ligger till grund för vår uppsats. Ytterligare bakgrundsinformation ges genom att föreställningar, som råder internationellt kring redovisning av goodwill, presenteras.
Empiri:	Våra empiriska studier, i form av en offentlig debatt och kvalitativa intervjuer, presenteras och analyseras parallellt.
Slutsatser:	Resultatet av vår studie visar att såväl revisorer som företag anser att redovisningen av goodwill har blivit mer jämförbar och transparent, men även detaljerad och subjektiv i högre utsträckning. Dock råder det delade uppfattningar om huruvida avskaffandet av avskrivningar på goodwill är positivt. Även åsikterna om marknadsvärdering och interaktionen mellan revisorer och företag skiljer sig åt.

Abstract

- Title:** Goodwill according to IFRS/IAS – a comparison between accountants and companies experiences
- Seminar date:** 2007-01-18
- Course:** FEK 582 Bachelor thesis in Business Administration, 10 Swedish credits (15 ECTS)
- Authors:** Jessica Lantz, Mia Norberg and Lisa Stensson
- Advisor:** Gunnar Wahlström
- Key words:** IFRS, goodwill, impairment test, disclosures, fair value
- Purpose:** Our purpose with this essay is to analyse the conceptions in practice concerning goodwill according to IFRS/IAS in Sweden. The essay also aim to illustrate possible differences between accountants and companies regarding these conceptions.
- Methodology:** We have, in our essay, applied grounded theory, which uses both deductive and inductive approach. Furthermore we have used a qualitative research method to identify individual differences and to receive depth in our interviews.
- Theoretical perspectives:** Streeck and Schmitters framework which regulate accounting practices and the paradigm change within valuation are two occurrences that form the base of our essay. Additional background information are presented through the internationally conceptions concerning goodwill.
- Empirical foundation:** Our empirical studies, public debate and qualitative interviews, are presented and analysed parallel.
- Conclusions:** The result of our study shows that accountants and companies both think that goodwill accounting has become more comparable and transparent, but also more detailed and subjective. Nevertheless there are different opinions whether the abolishment of depreciation of goodwill is positive. Also the views on fair value and the interaction between accountants and companies differ.

Förkortningar

E&Y	Ernst & Young
EU	Europeiska Unionen
FASB	Financial Accounting Standards Board
FTSE 350	De 350 största företagen inom kapitalisering som har sin primära börsnotering på Londonbörsen.
IAS	International Accounting Standard
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
PwC	PricewaterhouseCoopers
RR	Redovisningsrådet
US GAAP	United States Generally Accepted Accounting Principles
VD	Verkställande direktör
ÅRL	Årsredovisningslagen

Ordlista

FAR	Intresseorganisation för anställda på revisionsbyråer, numera FAR SRS (FAR SRS, 2006a)
Försiktighetsprincipen	”[...] innebär att de bedömningar som måste göras under osäkerhet görs med viss försiktighet så att tillgångar och intäkter inte överskattas och skulder och kostnader inte underskattas” (IASB, 2006, s. 14)
Goodwill	”Framtida ekonomiska fördelar som inte går att enskilt identifiera och inte heller att redovisa separat” (IASB, 2006, s.115)
Immateriell tillgång	”[...] är en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form” (IASB, 2006, s. 525)
Kassagenererande enhet	”[...] är den minsta identifierbara grupp av tillgångar som vid en fortlöpande användning ger upphov till inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar” (IASB, 2006, s. 479)
Nedskrivningsbehov	”[...] är det belopp med vilket en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde” (IASB, 2006, s. 479)
Nyttjandeperiod	”[...] är antingen den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål av företaget eller det antal enheter, eller motsvarande, som förväntas produceras med hjälp av tillgången” (IASB, 2006, s. 479)
Nyttjandevärde	”[...] är nuvärdet av de framtida kassaflöden en tillgång eller kassagenererande enhet väntas ge upphov till” (IASB, 2006, s. 479)
Poolningsmetoden	”Det bokförda värdet av moderföretagets andelar i ett dotterföretag får elimineras i koncernbalansräkningen

genom avräkning mot den andel av dotterföretagets egna kapital som belöpte på moderföretagets andelar i dotterföretaget vid förvärvet” (FAR, 2005, s. 295)

Redovisat värde	”[...] är det belopp till vilket en tillgång redovisas första gången med avdrag för ackumulerad avskrivning och ackumulerad nedskrivning på tillgången” (IASB, 2006, s. 479)
Redovisningsprofessionen	De som yrkesmässigt arbetar med frågor rörande redovisningens innehåll och kvalitet
Standard	”Fastställd norm; [...] standardiseringsresultat i form av beskrivningar, regler (normer) och rekommendationer för allmängiltig och upprepad användning” (Nationalencyklopedin, 2006)
Verkligt värde (marknadsvärde)	”Det värde till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och har ett intresse av att en transaktion genomförs” (IASB, 2006, s. 115)
Återvinningsvärde	”En tillgångs eller kassagenererande enhets återvinningsvärde är det högre av dess verkliga värde minus försäljningskostnader och dess nyttjandevärde” (IASB, 2006, s. 479)

Innehållsförteckning

1	<u>INLEDANDE KAPITEL</u>	10
1.1	BAKGRUND	10
1.1.1	KREUGERKRASCHEN	10
1.1.2	IFRS/IAS	11
1.1.3	RÖRELSEFÖRVÄRV	11
1.1.4	GOODWILL	12
1.1.5	NEDSKRIVNING	12
1.2	PROBLEMDISKUSSION	13
1.2.1	FORSKNINGSFRÅGA	15
1.3	SYFTE	15
1.4	DISPOSITION	16
2	<u>LITTERATURGENOMGÅNG</u>	17
2.1	REGLERING	17
2.2	PARADIGMSKIFTE FRÅN ANSKAFFNINGSVÄRDEN TILL MARKNADSVÄRDEN	19
2.3	INTERNATIONELLA FÖRESTÄLLNINGAR	21
2.3.1	PUBLICERADE UNDERSÖKNINGAR	21
2.3.2	POSITIVT ELLER NEGATIVT?	22
2.3.3	RESULTATPÅVERKAN	23
2.3.4	NEDSKRIVNINGAR	23
2.3.5	UPPLYSNINGSKRAV	24
2.3.6	KOMPETENSKRAV	24
2.3.7	FRAMTIDEN	25
2.4	SAMMANFATTNING	26
3	<u>METOD</u>	28
3.1	METODOLOGISKA ÖVERVÄGANDEN	28
3.1.1	DEDUKTIV ELLER INDUKTIV ANSATS	28
3.1.1.1	Grundad Teori	29
3.1.2	KVANTITATIV ELLER KVALITATIV FORSKNINGSMETOD	29
3.2	TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	29
3.2.1	DATAINSAMLING	29
3.2.2	LITTERATURSÖKNING - SEKUNDÄRDATA	30
3.2.3	KVALITATIVA INTERVJUER - PRIMÄRDATA	31
3.2.3.1	Urval	32
3.2.3.2	Tillvägagångssätt vid intervjuerna	33
3.2.4	ANALYSMETOD	33
3.3	METODREFLEKTION	34
3.3.1	RELIABILITET	34
3.3.2	VALIDITET	34
3.3.3	KÄLLKRITIK	35
3.4	SAMMANFATTNING	35

4	<u>OFFENTLIG DEBATT</u>	36
4.1	INLEDNING	36
4.2	UTMANINGAR ENLIGT DEN SVENSKA DEBATTEN	36
4.2.1	DETALJRIKEDOM	36
4.2.2	UPPLYSNINGSKRAV VID RÖRELSEFÖRVARV	37
4.2.3	NEDSKRIVNING	38
4.2.3.1	Upplyningskrav vid nedskrivning	39
4.2.4	FRAMTIDEN FÖR GOODWILL	40
4.3	SAMMANFATTNING	41
5	<u>INTERVJUER</u>	42
5.1	REVISORERNAS OCH FÖRETAGENS PERSPEKTIV	42
5.1.1	INLEDNING	42
5.1.2	POSITIVT ELLER NEGATIVT?	43
5.1.3	RESULTATPÅVERKAN	44
5.1.4	NEDSKRIVNING	45
5.1.5	UPPLYSNINGSKRAV	46
5.1.6	IDENTIFIERING OCH VÄRDERING AV IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	47
5.1.7	VAD ÄR GOODWILL?	48
5.1.8	MARKNADSVÄRDERING	48
5.1.9	KOMPETENS	49
5.1.10	FRAMTIDEN	50
5.1.10.1	Full goodwill	51
5.2	SAMMANFATTNING	52
6	<u>SLUTDISKUSSION</u>	53
6.1	FORSKNINGSFRÅGAN BESVARAS	53
6.2	STUDIENS TEORETISKA BIDRAG	54
6.3	REFLEKTIONER ÖVER STUDIENS SLUTSATSER	55
6.4	FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	56
	<u>KÄLLFÖRTECKNING</u>	57
	PUBLICERADE KÄLLOR	57
	ELEKTRONISKA KÄLLOR	60
	REGELVERK	60
	MUNTLIGA KÄLLOR	60
	<u>BILAGOR</u>	62
BILAGA 1	UNDERLAG TILL INTERVJUERNA	62
BILAGA 2	INTERVJUGUIDE REVISORER	64
BILAGA 3	INTERVJUGUIDE FÖRETAG	66

1 Inledande kapitel

I vårt inledande kapitel kommer vi först att presentera bakgrunden till den ökade regleringen på redovisningsområdet. Vidare redogörs för IFRS/IAS, rörelseförvärv, goodwill samt nedskrivningar. Därefter för vi en problemdiskussion som leder oss till vår forskningsfråga och vårt syfte. Slutligen presenterar vi uppsatsens vidare disposition.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Kreugerkraschen

Idag ser vi, genom IASB:s regelverk och redovisningens harmonisering mot US GAAP, en tendens mot ökad reglering inom redovisningsområdet i samhället. Det har emellertid inte alltid varit så, utan denna reglering har vuxit fram bland annat på grund av finansiella kriser. Kreugerkraschen år 1932 var en sådan kris som gav stor effekt på redovisningen (Jönsson, 1991). Kreuger var av uppfattningen att den enda information som behövde lämnas till marknadens investerare var företagets utdelningspolicy (Flesher & Flesher, 1986). För att kunna upprätthålla en hög utdelningspolitik tvingades Kreuger sätta ökade värden på företagets tillgångar, vilket till slut blev ohållbart (Flesher & Flesher, 1986). När företaget till slut föll år 1932 ledde det till att marknaden tappade förtroendet för företagen och skandalen ledde till flera förändringar i samhället. Revisorskåren utnyttjade situationen till att etablera sig, och staten fick en viktig roll som övervakare (Jönsson, 1991). Det var dock inte förrän på 1960-talet som kapitalmarknadens krav på ökade upplysningar i den redovisade informationen gav effekt. Det var också under 1960-talet som FAR startade en kommitté för att utveckla standarder och på så sätt få större inflytande över praxis i Sverige (Jönsson, 1991). Staten har, och har alltid haft, en framträdande roll vad gäller reglering av redovisningen, på grund av dess ensamrätt att lagstifta (Jönsson, 1991). Dock har FAR i Sverige fått en framträdande roll och har numera stort inflytande över redovisningen genom sina rekommendationer. Statens makt kan tänkas ha försvagats ytterligare genom tillkomsten av den professionella organisationen IASB.

1.1.2 IFRS/IAS

Under 1990-talet pressade konkurrens och globalisering länder inom EU att söka kapital utomlands. De internationella kapitalmarknaderna accepterade dock inte de årsredovisningar som de multinationella företagen inom EU framställde. Resultatet blev att företagen fick ta fram ytterligare rapporter, som löd under US GAAP. Dessa kostsamma krav krävde nästan lika mycket arbete som det hade gjort om företagen helt skulle konvertera till standarderna inom US GAAP. Dessa omständigheter resulterade i att EU Kommissionen år 1995 utvecklade en ny redovisningsstrategi. (Jermakowicz & Gomik-Tomaszewski, 2006)

Kommissionen ville möjliggöra för multinationella företag inom EU att använda sina finansiella rapporter i hela världen. Syftet var att dels förbättra jämförelser mellan företag inom EU, men även mellan företag i länder utanför EU. I februari 2001 presenterade Kommissionen ett förslag om en ny redovisningsreglering. Den skulle innefatta alla börsnoterade företag inom EU då de upprättade sin koncernredovisning. Denna reglering skulle därmed påverka ungefär 9 000 börsnoterade företag inom EU. De skulle förslagsvis använda sig av en typ av redovisningsstandarder, nämligen IAS, och dessa skulle implementeras senast år 2005. Dåvarande IASC omstrukturerades år 2001 till IASB, en professionell organisation som får stöd både från näringslivet och från regeringar över hela världen. Deras främsta mål är att fastställa förståliga och genomförbara standarder som har hög kvalitet. De har skapat IFRS/IAS som innefattar både de nya IFRS och de befintliga standarderna, IAS, vilka tidigare getts ut av IASC. (Jermakowicz & Gomik-Tomaszewski, 2006)

1.1.3 Rörelseförvärv

Våren 2004 publicerade IASB en ny standard, IFRS 3, som reglerar rörelseförvärv och ersätter de tidigare reglerna i IAS 22 och RR 1:00 (Deloitte, 2006). Motivet till IFRS 3 är att förvärvsprocessen ska bli mer transparent och därigenom ge förvärvande företag större inblick i det anskaffade företaget (Quilligan, 2006). Dessutom ska möjlighet ges att identifiera och värdera tillgångarna som företaget ska förvärva (Quilligan, 2006). Även det faktum att förvärvade tillgångar ska brytas ner till olika kategorier, istället för att samla dem under rubriken goodwill, är ett primärt motiv med IFRS 3 (Simms, 2006).

Viktiga och väsentliga nyheter som har tillkommit genom IFRS 3 är att upplysningskraven har utökats, att alla förvärv numera ska redovisas enligt förvärvsmetoden samt att större krav ställs på identifiering och värdering av

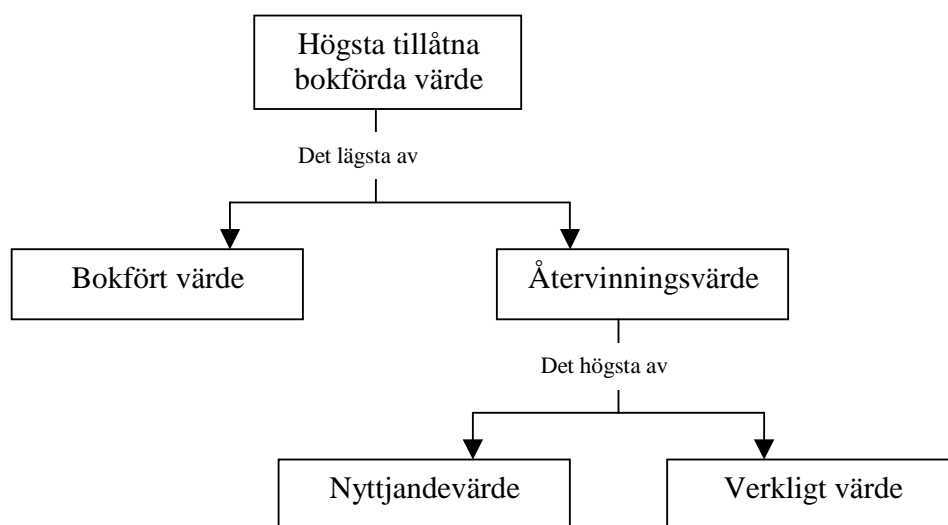
immateriella tillgångar (Deloitte, 2006). Enligt IFRS 3 måste immateriella tillgångar identifieras och värderas separat förutsatt att tillförlitliga mätningar av deras marknadsvärde kan göras (Quilligan, 2006).

1.1.4 Goodwill

Goodwill uppkommer när ett företag gör ett rörelseförvärv och ska redovisas som en immateriell tillgång (IASB, 2006). Enligt de nya standarderna ska goodwill endast representera ett begränsat antal immateriella tillgångar för vilka ett värde inte kan beräknas, såsom värdet av synergier och stark marknadsposition samt duktig personal hos det förvärvade företaget (KPMG, 2004). En väsentlig skillnad mot tidigare regleringar är att goodwill inte längre ska skrivas av, utan är numera föremål för årliga nedskrivningstest (PwC, 2004). Detta följer av att goodwill är en immateriell tillgång med obestämbar livslängd (Persson & Hultén, 2006).

1.1.5 Nedskrivning

Nedskrivning av goodwill behandlas i IAS 36 (IASB, 2006). Nedskrivningstestet utförs för att säkerställa att företagets immateriella tillgångar, såsom goodwill, inte är värderade högre än deras återvinningsvärde (McDonnell, 2005). Återvinningsvärdet (figur 1) är det högsta av verkligt värde och nyttjandevärdet för en tillgång eller en kassagenererande enhet (IASB, 2006). Företagen ska, i form av upplysningar, bland annat presentera grunden för sina beräkningar av återvinningsvärdet, enligt IAS 36 p. 134 (IASB, 2006). Om företaget bedömer att ett nedskrivningsbehov föreligger vid det årliga nedskrivningstestet måste nedskrivningen realiseras över resultaträkningen (Watrin, Strohm & Struffert, 2006). Ytterligare en skillnad mot tidigare normgivning är att en nedskrivning av goodwill inte får återföras (Persson & Hultén, 2006).

Figur 1: Högsta tillåtna bokförda värde vid nedskrivning

1.2 Problemdiskussion

Det har nu gått drygt ett och ett halvt år sedan EU Kommissionen fattade beslutet om införandet av IFRS/IAS för börsnoterade koncerner. Standarderna började gälla från och med 1 januari, 2005 och det har således endast utförts ett årsbokslut i de berörda företagen. Tidigare studier har gjorts före implementeringen av IFRS/IAS, vilka har undersökt hur regelverket kommer att påverka företagen och dess intressenter. Frågan uppstår om dessa studier fortfarande är relevanta, då de som har gjort undersökningarna har varit tvungna att göra flera antaganden om hur de berörda parterna skulle uppfatta denna förändring. Vi anser därmed att tillförlitligheten minskar eftersom man inte med säkerhet i förväg kan säga hur reaktionen kommer att bli. Det blir därför relevant att göra en liknande undersökning efter att implementeringen har ägt rum.

De tidigare studier och undersökningar som utförts på detta område har baserats på information ifrån internationella företag och inte behandlat Sverige specifikt (PwC, 2006; E&Y, 2006). DiPiazza (2006) påstår att många länders redovisning fortfarande har en stark nationell anknytning, och utformar en egen variant av IFRS/IAS. Ett av syftena med IFRS/IAS är att uppnå konsekvens i redovisningen, vilket dock inte betyder att alla företag och länder ska tillämpa IFRS/IAS helt identiskt (DiPiazza, 2006). Det krävs emellertid att en liknande tolkning görs av samma situation oavsett

land, för att investerare ska kunna jämföra olika årsredovisningar. Vi anser således att man inte kan dra slutsatsen att de uppfattningar som råder kring IFRS/IAS internationellt även föreligger i Sverige. Vi har därför för avsikt att undersöka problematiken kring IFRS/IAS i Sverige, eftersom vi anser att det råder en kunskapslucka på detta område.

Förändringen som har uppstått vid införandet av IFRS/IAS har varit, och är fortfarande, omfattande både tids- och kostnadsmässigt. Detta är en konsekvens av att beslutet om att införa IFRS/IAS har lett till stora förändringar då vi har gått över till något helt nytt över en natt (Buisman, 2006). De nya standarderna inom IFRS/IAS har lett till olika utmaningar i olika redovisningssituationer. Ett av de områden som enligt den svenska debatten anses vara krävande, vad gäller arbetsinsatser, är redovisning av goodwill (Persson & Hultén, 2006). Frågor rörande exempelvis värdering av goodwill, utförande av nedskrivningstest samt ökade upplysningskrav gör detta till ett intressant område att studera djupare. Denna fördjupning inom goodwill leder till att vi måste studera både delar ur IFRS 3 och IAS 36.

Vidare finns det olika perspektiv att se på företagens goodwillredovisning. En intressant till den externa redovisningen är revisorerna, vars uppgift är att granska årsredovisningen. Revisorerna har därmed ett externt perspektiv på redovisningen. Företagen, däremot, upprättar årsredovisningen och har därför ett internt perspektiv. Revisorerna och företagen har nu, nästan ett år efter det första årsbokslutet med IFRS/IAS, fått en viss insyn i problematiken kring goodwill. Det saknas dock publicerade undersökningar som efter införandet har ställt dessa två perspektiv mot varandra, vad gäller deras uppfattning om den nya goodwillredovisningen. Därmed blir detta ett utforskat område, vilket gör det aktuellt för oss att studera.

I referatet av DiPiazas (2006) tal kan läsas att revisorerna tycker det är viktigt att företagen deltar i debatten kring IASB:s nya standarder. Revisorerna anser att företagen ska göra sina röster hörda angående praktiska problem och på så vis bidra till ett bättre regelverk i framtiden (DiPiazza, 2006). Detta faktum gör att en empirisk undersökning kan bidra till debatten kring redovisning av goodwill, och därmed vara till hjälp för redovisningsprofessionen i framtiden. Även eventuella skillnader som råder kring företagens och revisorernas uppfattningar om goodwill kommer uppmärksammas. Detta kan i sin tur bringa nya diskussioner mellan dessa parter som i slutändan kan hjälpa till att lösa eventuella konflikter eller oklarheter som råder mellan perspektiven.

1.2.1 Forskningsfråga

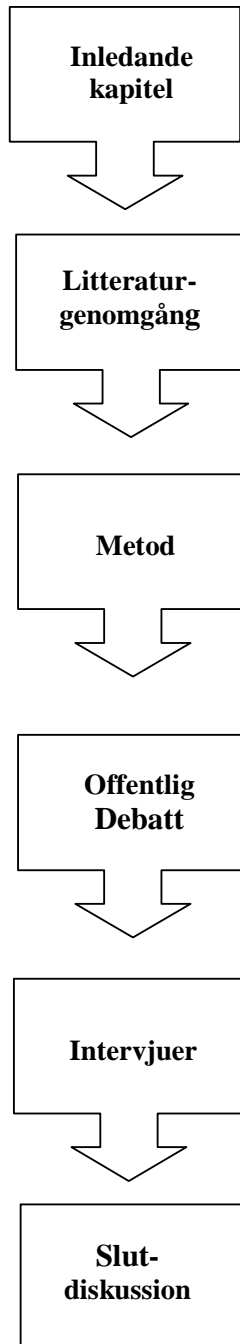
Detta leder oss till vår forskningsfråga:

Vilka utmaningar och positiva aspekter upplever revisorerna och företagen i Sverige vad gäller införandet och användandet av IASB:s standarder för goodwill?

1.3 Syfte

Vårt syfte med denna uppsats är att analysera föreställningar i praktiken kring redovisning av goodwill enligt IFRS/IAS i Sverige. Uppsatsen syftar vidare till att belysa eventuella skillnader hos revisorer respektive företag avseende dessa föreställningar.

1.4 Disposition

I det inledande kapitlet introduceras läsaren till ämnesområdet genom den bakgrund som presenteras. Vidare klargörs uppsatsens forskningsfråga och syfte.

I litteraturgenomgången får läsaren en djupare förståelse för forskningsfrågan, då redovisningens reglering och paradigmskifte vid värdering samt en internationell syn på ämnet presenteras.

I metoden presenteras de metodologiska överväganden och de tillvägagångssätt som uppsatsen är uppbyggd kring, samt våra metodreflektioner.

I detta kapitel fås en djupare förståelse för den debatt som förekommer i Sverige.

I kapitlet presenteras och analyseras intervjuvaren utifrån olika upplevda aspekter.

I slutdiskussionen redogörs för svaren på vår forskningsfråga, studiens teoretiska bidrag, reflektioner över studiens slutsatser samt förslag till fortsatt forskning.

2 Litteraturgenomgång

Vår litteraturgenomgång kommer att innefatta en presentation av den reglering som råder på redovisningsområdet samt det paradigmskifte inom värdering som sker idag. Vidare följer en presentation av resultat från olika internationella undersökningar och artiklar som behandlar redovisningen av goodwill. Genomgången kommer att förstärka vårt problem och ligga till grund för fortsatt undersökning.

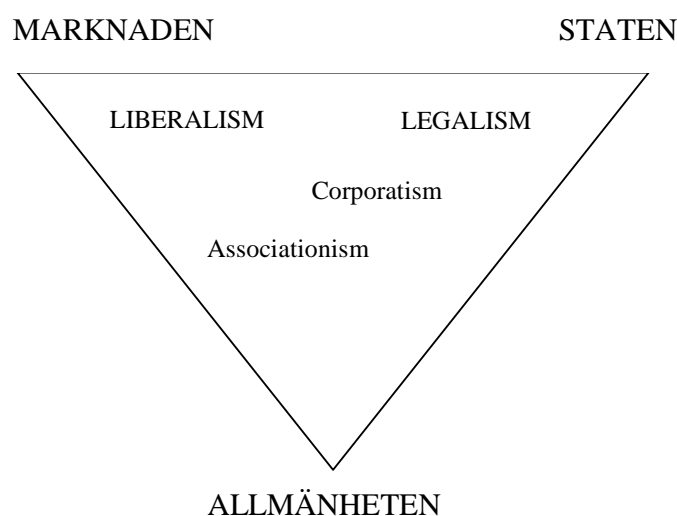
2.1 Reglering

För att förstå redovisningens roll i samhället vad gäller att påverka och reglera ekonomiska och sociala aktiviteter krävs ett utvecklat begreppsmässigt ramverk. Puxty och Willmott (1987) för en diskussion i en artikel om Streeck och Schmitters ramverk angående tre idealprinciper. Dessa tre principer är; fri konkurrens som råder på *marknaden*, hierarkisk kontroll av *staten* och spontan solidaritet av *allmänheten*. För att förstå dessa tre principer är det viktigt att jämföra kontrasterna mellan de tre, dels deras källa till motivation och auktoritet, samt anspänningar mellan respektive perspektiv. Exempel på konflikter mellan principerna är att staten lagstadgar diverse regler för att skydda dess medborgare, men detta missgynnar till viss del den fria marknaden. Det är också viktigt att uppmärksamma att modellen har kritiserats utifrån dess strukturella motsägelser. Exempelvis kan nämnas att det finns en risk att den fria marknaden utrotar sig själv, då dess aktörers mål är att slå ut sina konkurrenter. (Puxty & Willmott, 1987)

Marknaden spelar en viktig roll vid utvecklingen av redovisningen, eftersom det är privata företag som genererar den största delen av redovisningsinformationen. Kapitalmarknaden stimulerar utvecklingen mot fler upplysningar i de finansiella rapporterna. Detta kan vi idag se då många företag faktiskt lämnar mer information i sina årsredovisningar än vad som är stadgat i lagtext. Vidare har staten också ett stort inflytande på redovisningsregleringen. Det är staten som stiftar lagar och detta görs för att se till att företagen hålls ansvariga för sina handlingar, samt tar fram kostsam information till marknaden. Statens hierarkiska kontroll ser till att grundläggande redovisning utförs på en annars turbulent marknad. Dock finns det stor risk för

långtgående byråkrati hos staten. Därför har staten i allt större utsträckning fått fördela sin hierarkiska kontroll till diverse föreningar, vilka staten indirekt utövar kontroll över genom hot om indragandet av dessas licenser. (Puxty & Willmott, 1987)

Variationer hos länder i sammansättningen av ovan nämna principer skapar vissa begränsningar i den framtida utvecklingen av redovisningsregler (Puxty & Willmott, 1987). Nedanstående modell (figur 2) visar olika strategier, valda av olika länder, mellan ytterligheterna renodlad liberalism och renodlad legalism.

Figur 2: Strategies of regulation situated in relation to dominant models of social order (Puxty & Willmott, 1987, s. 283)

Det är ytterst ovanligt med länder som använder sig av modellens ytterligheter såsom helt fri marknad (liberalism) eller att staten är överordnat allt (legalism). Tyskland är ett land där staten har stor påverkan vid utformandet av redovisningsregleringen. I Sverige, som är ett exempel på där corporatism råder, har staten ett stort inflytande på utvecklingen av redovisningens regler, men tar till sin hjälp in licensierade föreningar i sin kontrollfunktion. Revisorer i Sverige har försökt öka professionens inflytande över regleringen, bland annat genom att FAR har lagt fram rekommendationer. Dessa standarder har dock inte samma legitimitet som statens lagar, då rekommendationerna inte är bindande. Associationism är ytterliggare ett mellanting mellan legalism och liberalism, där professionella föreningar har stor påverkan på redovisningen och de

redovisningsprinciper som gäller, men är underordnad marknaden. (Puxty & Willmott, 1987) Det är inom denna regleringsform som IASB befinner sig med sitt regelverk IFRS/IAS.

Slutligen kan sägas att ett sunt ramverk för redovisningen är en av hörnstenarna i dagens ekonomi, och ger ett bättre underlag till beslutsfattande i ett demokratiskt samhälle (Puxty & Willmott, 1987). Transparens i finansiella rapporter leder till transparens i samhället (Puxty & Willmott, 1987), och detta är ett av nyckelorden i IFRS/IAS.

2.2 Paradigmskifte från anskaffningsvärden till marknadsvärden

Redovisning baserad på historisk information, det vill säga att redovisa till anskaffningsvärden, har länge varit allmänt accepterat internationellt (Barlev & Haddad, 2003). Detta redovisningssystem har dock ett flertal nackdelar, vilket har lett till att FASB tillsammans med IASB successivt gått över till använda sig av marknadsvärdering i sina standarder (Jermakowicz & Gomik-Tomaszewski, 2006). Barlev och Haddad (2003) menar att detta paradigmskifte är en naturlig förändring framdriven av bland annat den ökade globaliseringen och den snabba tillväxten av informationsteknologi. Ett exempel som visar på minskad användning av anskaffningsvärden är att poolningsmetoden, som tidigare tillämpats vid förvärv, inte längre är tillåten (Barlev & Haddad, 2003). Denna metod använde sig av anskaffningskostnader och är numera förbjuden i såväl FASB:s som IASB:s regelverk.

Historiska anskaffningsvärden har ett flertal nackdelar, däribland kan nämnas avsaknaden av ett samband mellan detta värde och tillgångens eller skuldens verkliga värde. Det har vidare visat sig att företagens börsvärde har ett större samband med marknadsvärdet än med den historiska anskaffningskostnaden. (Barlev & Haddad, 2003)

Ytterligare kritik mot historiska värden är att tillförlitlig information sätts framför relevant information (Barlev & Haddad, 2003). Konflikten mellan dessa två kvalitativa egenskaper har också uppmärksammats av IASB (2006) i deras referensram. I IASB:s referensram p. 43 (2006) nämns att det måste göras en avvägning mellan nyttan av tidig rapportering och tillförlitlig rapportering. Genom en ökad marknadsvärdering presenterar företagen i större utsträckning relevant

information (Barlev & Haddad, 2003). Det är dock svårt att säga vilka konsekvenser denna information kan få i framtiden. Värt att notera är att trots att termen verkligt värde spelar en central roll i IASB:s föreställningsram, finns denna metod inte som en av värderingsgrunderna i p. 100 i referensramen (Westermarck, 2005).

I den klassiska redovisningen baserad på anskaffningsvärden är försiktighetsprincipen väl tillämpad (Barlev & Haddad, 2003). Denna princip ger en missvisande bild av företagets ekonomiska ställning, då den uppmanar till överskattning av skulder och underskattning av tillgångar (Barlev & Haddad, 2003). Principen får en återhållsam effekt på resultatet och därmed blir informationen som presenteras i de finansiella rapporterna inte relevant för företagets intressenter (Riahi-Belkaoui, 2004).

Marknadsvärdering blev först och främst tillämplig på finansiella instrument eftersom det för dessa tillgångar finns en naturlig marknad, vilket medför att deras verkliga värden är relativt enkla att bestämma (Barlev & Haddad, 2003). Idag har dock redovisning till verkligt värde även blivit tillämpligt på det abstrakta och komplexa området goodwill. Nedskrivningstestet är ett bra exempel på när marknadsvärdering blir tillämplig (Barlev & Haddad, 2003). Goodwill ska minst årligen nedskrivningsprövas genom en jämförelse mellan redovisat värde och verkligt värde, alternativt nyttjandevärdet, enligt IFRS 3 p. 55 (IASB, 2006).

Begränsningarna med att redovisa enligt anskaffningsvärden, menar Barlev och Haddad (2003), har bidragit till att principen fullständiga upplysningar (full disclosure) har utvecklats. Begreppet innebär att all information som kan påverka investerares beslut ska tas med i de finansiella rapporterna. Detta medför att noterna i bokföringen har blivit synonyma med fullständiga upplysningar (Barlev & Haddad, 2003). Det är tydligt att IASB (2006) har tagit hänsyn till begreppet vid utvecklandet av sina standarder, eftersom dessa kräver detaljrika upplysningar vid exempelvis nedskrivningstest av goodwill. Riahi-Belkaoui (2004) menar att syftet med de finansiella rapporterna är att de rättvist ska återspegla de händelser som påverkat företaget under perioden och som kan påverka investerares beslut. Ingen information som kan vara användbar för eventuella investerare får utelämnas enligt principen om fullständiga upplysningar (Riahi-Belkaoui, 2004).

Alla vetenskapliga artiklar ställer sig dock inte lika positivt till marknadsvärdering som Barlev och Haddad gör. En tillgångs eller skulds verkliga värde kan vara betydligt svårare att fastställa än vad det teoretiskt verkar vara. Marknadsvärdet definieras som det pris en villig köpare är beredd att betala för en tillgång eller skuld, och som en säljare är villig att sälja för. Dock är det så att de flesta icke-finansiella

tillgångar och skulder inte har någon aktiv marknad och därför blir såväl säljare och köpare som priset väldigt hypotetiskt antagna. (Cunningham, 2006)

Goodwill uppkommer vid förvärv efter att företaget identifierat alla tillgångar och skulder till verkliga värden (IASB, 2006). Rosen (2006) menar att IASB:s och FASB:s standarder om att goodwill inte längre skrivs av medför en möjlighet för företagsledningen att manipulera med företagets resultat. IFRS 3 p. 55 (IASB, 2006) stadgar att goodwill ska nedskrivningsprövas årligen genom att företagets goodwill vid detta tillfälle kan marknadsvärderas, se avsnitt nedskrivning (1.1.5). Det finns dock flera sätt på vilka företagsledningen kan fördröja nedskrivning. Exempelvis kan ledningen göra för optimistiska antaganden om framtida tillväxt, eller samla ihop tillgångar med ett nedskrivningsbehov med undervärderade tillgångar (Rosen, 2006). IASB:s utökade upplysningskrav, vad gäller de antaganden som gjorts vid nedskrivningsprövningen, är till för att öka transparensen mot marknaden och på så sätt begränsa företagsledningens möjligheter att påverka siffror i de finansiella rapporterna (PwC, 2004).

Sammanfattningsvis kan sägas att det råder delade meningar om huruvida marknadsvärdering är positivt. Enligt förespråkarna för marknadsvärdering återspeglar detta verkligheten medan det enligt kritikerna bara skapar förvirring (Westermarck, 2005).

2.3 Internationella föreställningar

2.3.1 Publicerade undersökningar

Nedan presenterar vi kort de väsentligaste undersökningarna och artiklarna som ligger till grund för denna litteraturgenomgång och som är relevanta för vår uppsats.

E&Y har gjort en undersökning, "Observations on the implementation of IFRS", som publicerades i september 2006. Det har även skrivits en vetenskaplig artikel om denna undersökning i tidskriften *International Accounting Bulletin* med titeln "IFRS has a long way to go, warns Ernst & Young Global". Undersökningen baseras på 65 olika företags redovisning i olika länder, som har rapporterat enligt IFRS/IAS under år 2005. Undersökningens syfte var att göra observationer på implementeringen av IFRS/IAS samt poängtera dess möjligheter och svårigheter.

PwC publicerade i april 2004 en guide, "Acquisitions – Accounting and transparency under IFRS 3", för att hjälpa företag vid redovisning av rörelseförvärv. Guiden poängterar viktiga aspekter som revisorer anser att företagsledningar måste tänka på vid rörelseförvärv och vilka svårigheter som kan uppkomma vid användningen av IFRS 3.

PwC har även genomfört en undersökning, "Embracing change", med 93 FTSE 350 företag. Syftet var att redogöra för hur företagen har klarat av implementeringen av IFRS/IAS, vad gäller extern rapportering. Resultatet publicerades i juli 2006 och sedermera skrevs en vetenskaplig artikel i Accountant med titeln "Company view: IFRS benefits remain to be seen".

Samuel A. DiPiazza, PwC:s globala VD, höll ett tal vid ett möte med IASB den 25 september 2006. Referatet av talet, "IFRS – A view from a big 4 firm", innehåller PwC:s perspektiv på införandet av IFRS/IAS.

2.3.2 Positivt eller negativt?

Revisorerna upplever övergången till IFRS/IAS och därigenom den nya redovisningen av goodwill, som något mycket positivt (PwC, 2004). Det krävs dock ett helt nytt tankesätt, då standarderna avsevärt skiljer sig från tidigare nationell lagstiftning. DiPiazza (2006) menar att trots att IFRS/IAS är ett gemensamt internationellt regelverk råder en viss nationell prägel.

I PwC:s (2006) och E&Y:s (2006) undersökningar kan utläsas att företagen generellt har lyckats bra med övergången till IFRS/IAS. Företagen anser att den största fördelen med IFRS/IAS är den ökade jämförbarheten mellan företag i olika länder (PwC, 2006). Dock anser cirka en av tre tillfrågade att implementeringen har lett till överraskningar och problem som de inte tidigare identifierat (E&Y, 2006).

Vid utformning av standarderna i IASB:s regelverk har ökad transparens, det vill säga ökad insyn i företagets verksamhet, varit ett nyckelord. Detta anser revisorerna vara en av de stora fördelarna med IFRS/IAS (DiPiazza, 2006). För att öka transparensen är det viktigt att rapporterna innehåller såväl aktuell som tydlig och begriplig information (DiPiazza, 2006). Kraven på ökade upplysningar i årsredovisningen vad gäller goodwill bidrar till ökad transparens, eftersom det numera krävs en djupare förklaring till vad goodwill består av enligt IFRS 3 p. 67 h (IASB, 2006).

En av de utmaningar som företagen har identifierat, enligt PwC:s (2006) undersökning, är att de nya standarderna är komplexa, vilket medför att de är svåra att förstå. Den ökade komplexiteten har lett till att ungefär 85 procent av de 93 tillfrågade företagen i PwC:s (2006) undersökning upplever att det har blivit svårare att förklara sina resultat. Även hårdare krav på motivering av goodwill samt värdering till verkligt värde, är exempel som lett till ökad komplexitet (E&Y, 2006). Enligt PwC:s (2006) undersökning ställde sig ungefär hälften av företagen negativt till ökad marknadsvärdering, vilket har medfört att färre personer har tillräckligt bra förståelse för dagens redovisning (E&Y, 2006).

Företagen anser vidare att införandet av IFRS/IAS har varit mycket tidskrävande (PwC, 2006). Ett av de områden som de, enligt E&Y:s (2006) undersökning, anser vara ett av de mest komplexa och därför ett mycket tidskrävande moment, är nedskrivningstestet, vilket har lett till att företagets kostnader har ökat. Ett annat område som företagen anser har krävt mycket arbete och kostnader är identifieringen och värderingen av immateriella tillgångar (PwC, 2006).

2.3.3 Resultatpåverkan

Frågan huruvida ett företags resultat kommer att öka till följd av de nya standarderna är omdebatterad. Revisorerna tror dock att resultatet på kort sikt kommer att påverkas positivt eftersom avskrivningar på goodwill inte längre ska göras. Däremot påpekar revisorerna att de nya standarderna kommer leda till att fler immateriella tillgångar identifieras, vilket innebär ökade avskrivningar i framtiden. Detta kommer i sin tur medföra att resultatet på lång sikt inte kommer att påverkas nämnvärt. (PwC, 2004)

2.3.4 Nedskrivningar

E&Y (2006) menar att de har gjort en anmärkningsvärd upptäckt, då det i deras undersökning har framkommit att ungefär hälften av de 65 tillfrågade företagen har identifierat en nedskrivning under år 2005. Detta antas bero på att IFRS/IAS kräver en mer detaljerad arbetsgång vid beräkning huruvida ett nedskrivningsbehov föreligger, än vad många av företagens tidigare tillämpade regelverk gjort. E&Y (2006) menar vidare att nedskrivningar primärt beror på företagets specifika omständigheter och dess kontext, men anser också att IFRS/IAS tenderar att utlösa mer frekventa nedskrivningar än tidigare.

Revisorerna menar att subjektiviteten i företagsledningens antaganden vid nedskrivningstest är en utmaning i det nya redovisningssystemet (PwC, 2004). Ett exempel på detta är att goodwill vid nedskrivningsprövning ska placeras ut på de kassagenererande enheterna som förväntas bli gynnade av synergieffekterna som uppstår vid förvärvet, enligt IAS 36 p. 80 (IASB, 2006). Om en kassagenererande enhet, på grund av felaktiga bedömningar av företagsledningen, tilldelas ett för högt värde anser revisorerna att det finns en risk för stora nedskrivningar i framtiden (PwC, 2004).

Företagsledningens antaganden har stor inverkan på vilken värderingsmetod som ska användas vid nedskrivning samt vilka övriga grunder nedskrivningstestet baserar sig på. Relativt små förändringar i företagsledningens antaganden och bedömningar kan ha en väsentlig inverkan på resultatet. (E&Y, 2006)

2.3.5 Upplysningskrav

Det ökade kravet på upplysningar är ytterliggare en utmaning som IFRS/IAS har medfört (PwC, 2006). I årsredovisningarna kan man tydligt se att det har skett en förändring, då de år 2005 var generellt 20-30 procent längre än de var år 2004 (E&Y 2006). Även det faktum att antalet noter ökade med ungefär 10 procent är anmärkningsvärt. Denna förändring hänför sig till viss del till de ökade upplysningskraven vid exempelvis nedskrivningstest av goodwill. Det har dock visat sig att det endast är ett fåtal av de 65 tillfrågade företagen i E&Y:s (2006) undersökning, som har presenterat alla upplysningar som krävs vid nedskrivningstest av goodwill enligt IAS 36 p. 134. E&Y (2006) tror dock att detta problem kommer att bli bättre med tiden.

Revisorerna tror att företagsledningen vid tillämpning av de nya standarderna kommer att få en mer utsatt roll. Tack vare ökade upplysningskrav kan marknaden lättare bedöma huruvida ett förvärv är lyckat. Köpeskillingen ska så långt möjligt placeras ut på identifierbara immateriella tillgångar, och visar det sig att det blir en stor restpost i form av goodwill finns risken att investerare bedömer förvärvet som misslyckat. (PwC, 2004)

2.3.6 Kompetenskrav

De allra flesta företag lyckades införa IFRS/IAS innan 1 januari, 2005, då regelverket blev obligatoriskt för börsnoterade koncerner (DiPiazza, 2006). Detta uppnåddes

dock med hjälp av tillfälliga team, bestående av experter, som arbetade oerhört intensivt (Vandenplas & Harris, 2006). Ett område som kräver detaljkunskap, enligt revisorerna, är nedskrivningstestet av goodwill. Om denna kunskap inte är tillgänglig i företaget måste de rekrytera, alternativt utbilda, kompetent personal, eller etablera ett nära samband med en utomstående expertfirma, menar DiPiazza (2006). Tokar (2005) betonar även att det är en stor utmaning för revisorerna att bistå med utbildad och kompetent personal inom olika IFRS/IAS-områden, såsom goodwillredovisning. De fyra största revisionsfirmorna¹, har alla investerat stora summor i utbildning för att kunna möta marknadens krav på expertkunskap (Tokar, 2005).

Revisorerna har upptäckt att det ute bland företagen råder en viss oro över vissa standarder (PwC, 2004). Detta gäller framförallt marknadsvärdering och problematiken kring motivering av vad goodwill är, som ska lämnas i upplysningarna. Företag upplever att det krävs speciella kunskaper för att kunna göra denna motivering och att detta område medför ökade kostnader (PwC, 2004). Detta bekräftas av att revisorerna har fått en ökad arbetsbörda och därmed ökade intäkter, eftersom företag behöver mer råd och konsult hjälp angående IFRS/IAS (Technology Marketing Corp., 2006).

I PwC:s (2006) undersökning kan utläsas att de tillfrågade företagen anser att revisorerna generellt har bra kunskaper om IFRS/IAS. De anser även att revisorerna har publicerat bra guider som har varit, och fortfarande är, till hjälp vid tillämpningen av IASB:s standarder. Dock anser de tillfrågade företagen att revisorerna ska vara mer bestämda angående hur standarderna ska tolkas. Anledningen till denna åsikt är att till exempel vid rådgivning ger revisorerna flera alternativa tillvägagångssätt vid en viss redovisningssituation. Exempelvis kan företagen välja att inte tillämpa IFRS 3 retoraktivt. Sammanfattningsvis kan sägas att det råder delade meningar angående hur företagen uppfattar revisorernas arbete under implementeringsprocessen. Ungefär 35 procent av de 93 tillfrågade företagen ställer sig positiva, medan cirka 28 procent inte har någon åsikt och en tredjedel är missnöjda. (PwC, 2006)

2.3.7 Framtiden

Slutligen anser revisorerna att det är av största vikt att företagen inser att IFRS/IAS även i framtiden kommer att kräva fortsatt arbete (DiPiazza, 2006). Det kommer att utvecklas nya standarder och det är viktigt att företagen har beredskap för att kunna implementera också dessa standarder (Tokar, 2005). Det är även viktigt att revisorerna besitter den kunskap som krävs för att bistå företagen med hjälp. Enligt

---

¹ De 4 största revisionsbyråerna är PwC, KPMG, Deloitte och E&Y

E&Y:s (2006) undersökning anser företagen att införandet av IFRS/IAS är en lång process, där implementeringen år 2005 bara var ett första steg på vägen. Det har visat sig att över hälften av de 93 tillfrågade företagen i PwC:s (2006) undersökning tror att tillämpningen av IFRS/IAS i framtiden, kommer att fortsätta att vara tidskrävande och relativt kostsam. IASB menar vidare att deras regelsystem inte på något vis är en slutförd produkt, utan de vill konstant förbättra standarderna, vilket också kommer att ske genom nya erfarenheter av praktisk tillämpning (DiPiazza, 2006). DiPiazza (2006) menar slutligen att det är en utmaning för IASB att såväl svara på marknadens krav som att också utveckla standarder som är praktiskt genomförbara. Fullständig jämförelse mellan företag kommer inte att uppnås förrän om ett par år, då en konsekvent tillämpning av regelverket har uppkommit (E&Y, 2006).

2.4 Sammanfattning

Inledningsvis presenterade vi ett ramverk som ligger till grund för olika typer av reglering, såsom liberalism, associationism, corporatism och legalism, vilka har olika förhållanden till marknaden, staten och allmänheten. IASB:s standarder befinner sig inom associationism, som ligger nära den fria marknaden men styrs av lagar som är stiftade av staten, då viss reglering krävs för att undvika finansiella kriser. Vidare är det viktigt att uppmärksamma att det råder konflikter mellan principerna, exempelvis att staten lagstadgar regler som till viss del missgynnar marknaden.

Vidare har införandet av IASB:s standarder lett till ökad marknadsvärdering, vilket förtydligar det faktum att redovisningen befinner sig i ett paradigmskifte, från anskaffningsvärde till verkligt värde. Detta visar sig bland annat genom att goodwill ska värderas till verkligt värde, alternativt till nyttjandevärde, vid nedskrivningstest.

Det nya regelverket har lett till att redovisningen av goodwill har blivit mer transparent och jämförbar. Dock leder IFRS/IAS till en ökad subjektivitet samt en ökad komplexitet vid redovisning av goodwill, eftersom nedskrivningstestet blivit mer omfattande och upplysningskraven har utökats. Vidare menar revisorerna att en resultatpåverkan, på åtminstone kort sikt, är märkbar och anser dessutom att kompetenskrav på redovisningsprofessionen har blivit större. En ytterliggare aspekt som uppmärksammats i den internationella litteraturen är att samspelet mellan revisorerna och företagen inte har fungerat så bra som företagen hade förväntat sig.

Denna litteraturgenomgång har lett fram till att goodwill kan liknas vid ett fenomen, då denna företeelse kräver en djupare förklaring, och blir därmed föremål för vidare undersökning. Goodwill är relativt abstrakt och för att kunna få en djupare förståelse

måste vi studera empirin, dels i form av den svenska offentliga debatten samt genom revisorers och företags praktiska erfarenheter om ämnet i Sverige.

3 Metod

I detta kapitel beskriver vi först vilka metodologiska överväganden vi har gjort. Därefter redogörs för vilka metoder vi har använt oss av vid sökande efter material till litteraturgenomgången och den svenska offentliga debatten. Sedan förklaras tillvägagångssättet vid våra intervjuer samt hur analys och tolkning av detta material utförts. Slutligen presenteras våra metodreflektioner.

3.1 Metodologiska överväganden

3.1.1 Deduktiv eller induktiv ansats

Det finns två olika ansatser för att beskriva verkligheten; den deduktiva och den induktiva ansatsen. Den deduktiva ansatsen innebär att man först skaffar sig kunskaper och föreställningar om ett område utifrån teorin och sedan undersöker om verkligheten stämmer överens med dessa förväntningar (Bryman & Bell, 2005). Vi har funnit studier som behandlar delar av vårt uppsatsområde, och därför kan sägas att vi har kunskaper och föreställningar om detta område, vilket talar för att vi ska använda den deduktiva ansatsen. Vi har dock valt att utforma vår forskningsfråga på ett sätt som skiljer sig från tidigare studier, vilket gör att vi inte enbart kan använda den deduktiva ansatsen.

Den induktiva ansatsen utgår, däremot, från empirin och målet är att gå ut och undersöka verkligheten utan några föreställningar eller förväntningar på vad undersökningen ska ge (Bryman & Bell, 2005). Det går aldrig att studera något helt utan föreställningar och detta gäller givetvis också oss. Inledningsvis läste vi artiklar som behandlade problematiken kring goodwill, vilket ledde oss till att fatta beslutet att skriva en uppsats om detta ämne. Våra resonemang bygger delvis på en induktiv ansats men det är svårt att enbart ha en utgångspunkt i empirin då tidigare studier har behandlat liknande problem.

Att använda sig av enbart deduktiv eller induktiv ansats har visat sig inte vara lämpligt för vår forskningsfråga, och därför undersökte vi alternativa ansatser.

Grundad teori använder sig både av deduktiv och induktiv ansats, vilket gör den till en lämplig metod att tillämpa i vår uppsats.

3.1.1.1 Grundad Teori

Teorin utgår främst ifrån den induktiva ansatsen men har ett iterativt synsätt då data, teori och analys är sammanflätade (Strauss & Corbin, 1990). Syftet med att använda grundad teori är att utveckla en teori och därför behövs forskningsfrågor som ger möjlighet till flexibilitet och frihet att gå in i djupet på området (Strauss & Corbin, 1990). Detta har vi uppnått genom att vi har en relativt öppen forskningsfråga. Under avsnittet tillvägagångssätt (3.2) beskriver vi hur vi har gått tillväga med hjälp av grundad teori.

3.1.2 Kvantitativ eller kvalitativ forskningsmetod

När det har fastställts vilken ansats som ska användas, i vårt fall grundad teori, måste det bestämmas hur data ska samlas in. Det finns två olika forskningsmetoder, den kvantitativa och den kvalitativa. Den kvantitativa metoden kopplas ofta till den deduktiva ansatsen och leder till en matematisk och statistisk insamling av data (Bryman & Bell, 2005), vilket inte lämpar sig för vår frågeställning. Kvalitativ forskning, däremot, är oftast det mest adekvata och effektiva sättet att samla in relevant empirisk information på, vid grundad teori (Glaser & Strauss, 1967). Detta passar vår forskningsfråga, då vi försöker få en djupare förståelse av ett visst problem utifrån hur individer tolkar verkligheten.

3.2 Tillvägagångssätt

Nedan beskriver vi hur vi har gått tillväga för att skriva denna uppsats med utgångspunkt i de ovan nämnda metoderna. Först presenterar vi vilken data vi har samlat in samt hur vi har insamlat och analyserat den.

3.2.1 Datainsamling

Vid insamlandet av data finns det två sorter att välja mellan, primärdata och sekundärdata. Primärdata är den information som vi själv samlar in, medan sekundärdata är det material som andra personer först har anskaffat (Lundahl &

Skärvad, 1999). När vi bestämde vilken av dessa data som skulle komma att lämpa sig bäst i denna uppsats läste vi om vad grundad teori förespråkar, då vi arbetar utifrån denna metod.

Ett begrepp som ofta associeras till grundad teori är teoretisk känslighet (Glaser & Strauss, 1967). Detta är viktigt att ha i åtanke vid användandet av sekundärdata, då teoretisk känslighet innefattar skribenternas förmåga att ha insikt i och använda data, samt särskilja det som är relevant. Det är teoretisk känslighet som gör det möjligt att utveckla en teori som är grundad, och som därmed är begreppsmässig och väl integrerad (Glaser & Strauss, 1967). För att lyckas med detta måste man först, enligt grundad teori, presentera en bra litteraturgenomgång vilken ska inkludera undersökningar, dokument samt teorier (Strauss & Corbin, 1990). När man bekantat sig med dessa publikationer fås en omfattande bakgrundsinformation, vilket gör att medvetenheten om vad som är relevant inom ämnesområdet ökar (Strauss & Corbin, 1990). Vi presenterade undersökningar som gjorts internationellt i vår litteraturgenomgång, vilket gjorde att vi blev medvetna om de positiva och negativa åsikter som införandet av de nya standarderna rörande goodwill fört med sig internationellt. Litteraturgenomgången visar även tendenser på att det råder delade meningar rörande revisorer och företags åsikter.

Professionell och personlig erfarenhet är två andra begrepp som, enligt Strauss och Corbin (1990), är viktiga för att teoretisk känslighet ska uppnås. Vi har valt att samla in primärdata genom att intervjua kunniga personer på området, eftersom vi själva inte i samma utsträckning besitter professionell och personlig erfarenhet om redovisning av goodwill.

3.2.2 Litteratursökning - sekundärdata

Grundad teori består av ett antal steg där det första är teoretiskt urval, det vill säga val av de data som man vill samla in (Glaser & Strauss, 1967). Vi har, enligt ovan, beslutat oss för att använda både primär- och sekundärdata. Det föll sig för oss naturligt att inleda med att samla in sekundärdata, eftersom den fyller funktionen som bakgrundsinformation. Vi sökte efter publicerat material, såsom artiklar och undersökningar, som har en koppling till undersökningens forskningsfråga. Universitetets sökmotor, ELIN, är en utav de sökmotorer vi har använt vid sökandet efter vetenskapliga artiklar. Där har vi främst hämtat artiklar ifrån tidskrifter såsom; Accountant, Critical Perspectives on Accounting och Accounting, Organizations and Society. De sökord vi har använt är; market value, fair value, IFRS, IFRS 3, goodwill

och impairment test. Vi har även sökt efter sekundärdata på revisionsbyråernas hemsidor, där vi funnit några undersökningar (PwC, 2006; E&Y, 2006; PwC, 2004).

Tidskriften Balans ligger till grund för kapitlet den offentliga debatten. Vid letande efter information i denna tidskrift har vi använt oss av såväl databasen FAR Komplet som manuellt sökande. I FAR Komplet har vi använt följande sökord; marknadsvärde, verkligt värde, IFRS, IFRS 3, goodwill och nedskrivningstest.

Ett föredrag, av Eva Törning och Magnus Samevik hos Öhrlings PwC, är ytterliggare en informationskälla, som bidrar med information angående den offentliga debatten i Sverige.

Steget efter att materialet har samlats in är, enligt grundad teori, kodning. Det innebär att viktiga beståndsdelar särskiljs från det insamlade materialet (Strauss & Corbin, 1990). När vi kom till denna fas upptäckte vi att mestadels av materialet till litteraturgenomgången behandlade IFRS/IAS i allmänhet. Nästa steg för oss blev därför att sortera bort det som inte var relevant för vår undersökning. Dock fanns det möjlighet att koppla en del av vår insamlade sekundärdata till goodwill, vilket vi har gjort. I den svenska offentliga debatten var de fåtalet artiklar på området inte lika allmänna, vilket underlättade för oss. Vi har valt att koda denna data efter centrala områden, vilka bedömdes vara relevanta inför kommande undersökning.

Teoretisk mättnad uppstår, enligt grundad teori, då den insamlade informationen upprepar sig (Glaser & Strauss, 1967). Till viss del har teoretisk mättnad uppstått vad gäller vår litteraturgenomgång, men det har varit något besvärligt då vi har begränsat oss till att främst använda oss av nyligen publicerat material. Vidare kan sägas att det är svårt att uppnå teoretisk mättnad eftersom det alltid finns möjlighet att samla in mer material. Det finns aldrig någon garanti för att vi har hittat allt material som är väsentligt för just vår problemställning.

3.2.3 Kvalitativa intervjuer - primärdata

Vi har även valt att delvis basera vår undersökning på primärdata. Tillvägagångssättet som vi har ansett vara bäst lämpat för denna undersökning är kvalitativa intervjuer. Detta på grund av att vår forskningsfråga kräver att vi får ett djup i det insamlade materialet. Enkäter ansågs därför inte vara lämpade, då de inte ger möjligheter att upptäcka bakomliggande orsaker till varför företagen respektive revisorer tycker som de gör. Den kvalitativa intervjun syftar till att intervjuobjektet ska beskriva specifika situationer och handlingsförlopp ur denna persons synvinkel, och det är inte allmänna

åsikter som enligt denna metod efterfrågas (Patton, 1990). Genom att utföra kvalitativa intervjuer med personer som är väl insatta i ämnet fångar vi deras specifika upplevelser, men möjligheten att generalisera förloras dock.

För att kvalitativa beskrivningar ska uppnås lämpar det sig bäst att utföra en semistrukturerad intervju, då denna form möjliggör flexibilitet. Intervjuaren kommer under intervjun att förfoga över en rad teman och förslag till relevanta frågor som underlag, men samtidigt finns det en möjlighet att göra ändringar i frågorna och dess ordningsföljd (Patton, 1990). Det finns därmed en möjlighet till uppföljning av svar vilket inte finns vid en strukturerad intervju, där intervjuaren tvingas att följa de förutbestämda frågorna till punkt och pricka (Bryman & Bell, 2005). Analysen underlättas även den vid en semistrukturerad intervju då svaren tenderar att inte vara helt skilda åt, vilket kan vara fallet vid en ostrukturerad intervju. Kritik mot att utföra semistrukturerade intervjuer är den så kallade intervjuareffekten, det vill säga risken för att intervjuaren påverkar respondentens svar i någon riktning (Bryman & Bell, 2005). Detta behandlas vidare i avsnittet reliabilitet (3.3.1).

Vi har valt att utföra personliga intervjuer istället för telefonintervjuer. Detta på grund av att missförstånd lättare kan undvikas vid personliga intervjuer, då det ofta går att se på en person om denna har förstått frågan eller inte. Vid ögonkontakt är det även lättare att förklara en eventuellt oklar fråga.

3.2.3.1 Urval

Vi har valt att intervjua personer på de stora revisionsbyråerna eftersom de dagligen arbetar med koncerner som är noterade på svenska börsen, och redovisar enligt IFRS/IAS. Därmed besitter revisorerna den kunskap vi efterfrågar i vår undersökning. Vi har därför genomfört intervjuer med tre revisorer på E&Y, Öhrlings PwC och SET Auktoriserade revisorer samt en redovisningsexpert på KPMG.

Vi har med hänsyn tagen till vår forskningsfråga även valt att intervjua företag, då frågeställningen syftar till att undersöka om det råder några skillnader mellan dem och revisorerna. Vi har intervjuat representanter hos följande företag; Aspiro, Ballingslöv, PEAB och Trelleborg, då de i sina årsredovisningar redovisat goodwill enligt IASB:s standarder, samt gjort minst ett förvärv under år 2005. Vi anser därför att de besitter specifik kunskap på området, och kan därmed vittna om dess positiva och negativa aspekter.

3.2.3.2 Tillvägagångssätt vid intervjuerna

Vi har utfört kvalitativa intervjuer som har formen semistrukturerad. Detta innebär att våra intervjuguider (bilaga 2 och 3) har relativt öppna frågor. Vi har valt att göra en intervjuguide för företagen och en för revisorerna, på grund av att alla frågor inte lämpar sig för båda parter, då de har olika funktioner vad gäller årsredovisningen.

Ungefär en vecka efter att vi bokat in intervjuer skickade vi ut ett underlag (bilaga 1) via e-post till respondenterna. Syftet var att intervjupersonerna skulle få möjlighet att förbereda sig, och därmed förhoppningsvis ge bättre svar under intervjuerna.

Vi utförde intervjuerna på respondenternas arbetsplatser. Detta för att de inte skulle behöva lägga ner tid på att ta sig till oss, då det kanske lett till att de blivit tvungna att tacka nej till intervjun. Vid intervjuerna använde vi diktafon, då vi inte ville riskera att gå miste om viktig information. En utav oss ställde frågor, medan de två andra antecknade.

3.2.4 Analysmetod

Tidigare i detta kapitel har vi diskuterat hur vi uppnår teoretisk känslighet genom att samla in bakgrundsinformation, och därefter insamla material genom intervjuer. Teoretisk känslighet är dock även viktigt att beakta i analysprocessen (Strauss & Corbin, 1990). Förståelse och insyn i problemet ökar desto längre arbetet fortskrider, eftersom en struktur om begreppen och deras förhållande utvecklas (Strauss & Corbin, 1990). Detta är anledningen till att vi har valt att väva samman de data vi har samlat in med analysen, då vi får ökad insikt och förståelse för parametrarna.

Enligt Glaser och Strauss (1967) ska det insamlade empiriska materialet kodas. Ett av dessa tillvägagångssätt är öppen kodning, vilken innebär att begrepp identifieras och delas in i termer efter deras egenskaper (Strauss & Corbin, 1990). Öppen kodning lämpar sig bäst för vår uppsats, då vi utifrån intervjuerna har identifierat olika begrepp såsom subjektivitet och detaljrikedom. Dessa begrepp delas därefter in i termer, som bildar underrubriker med olika egenskaper, exempelvis nedskrivning och marknadsvärdering. Under respektive underrubrik presenteras och analyseras de två perspektivens uppfattningar parallellt.

3.3 Metodreflektion

3.3.1 Reliabilitet

Ett annat ord för reliabilitet är tillförlitlighet. Reliabilitet handlar om måttens och mätningarnas pålitlighet och följdaktighet, samt behandlar frågan om resultaten från vår undersökning blir detsamma om undersökningen skulle utföras på nytt. (Bryman & Bell, 2005)

Vid genomförandet av intervjuerna har vi varit medvetna om den intervjuareffekt som uppstår och som därmed kan minska uppsatsens tillförlitlighet. Intervjuareffekten innebär att intervjuarens fysiska närvaro kan påverka den person som blir intervjuad (Bryman & Bell, 2005). En faktor som vi anser har hjälpt oss att komma runt denna problematik är att vi har valt att ställa öppna frågor så att respondenten kan tala relativt fritt. Detta har dock medfört att om undersökningen skulle utföras på nytt skulle möjligen resultatet bli annorlunda till följd av diversifierade intervjusvar.

De artiklar som vi har hämtat från Balans är mindre tillförlitliga än vetenskapliga artiklar, se avsnitt källkritik (3.3.3). Vi har därför valt att endast presentera dessa i vårt kapitel den offentliga debatten. Vi anser att detta ökar tillförlitligheten eftersom det därmed blir lättare för läsaren att särskilja tidskrifterna, och vara medveten om deras olika trovärdighet.

3.3.2 Validitet

Validitet handlar bland annat om huruvida det man har för avsikt att mäta mäts (Bryman & Bell, 2005). Genom att vi inledningsvis gjorde en noggrann ämnesstudie har vi kunnat utforma intervjuguiderna så att empirin sedan ger svar på vår forskningsfråga. Ytterligare en del av validiteten är möjligheten att generalisera utifrån enstaka åsikter (Bryman & Bell, 2005). Vi är medvetna om att då vi använder oss av kvalitativ forskningsmetod är det svårt att generalisera eftersom vi efterfrågar individuella skillnader.

3.3.3 Källkritik

Vid informationssökning är det viktigt att tänka kritiskt kring det material som påträffas. Detta för att vara säker på att texten håller hög kvalitet samt att den är tillförlitlig. I de fall någon annans publicerade material används, det vill säga en sekundär källa, avgör sekundärkällans tillförlitlighet även äktheten i ens egen text. Frågan hur väl vår uppsats kommer att bli accepterad och trovärdig beror till stor del på hur källkritiska vi har varit.

Vid användandet av artiklar från tidskrifter har vi tagit ställning till vilken tidskrift som har gett ut artikeln, om den är trovärdig och tillförlitlig, om vi har hört talats om den tidigare och om det är lätt att få artiklar publicerade i tidskriften. Vi anser att det är mer tillförlitligt att använda källor som nyligen är utgivna, eftersom IFRS/IAS är ett relativt nytt fenomen, som företagen tillämpade första gången år 2005. Kravet på nypublicerat material är inte lika viktigt för artiklar som inte specifikt behandlar IFRS/IAS. Vi har även tagit del av ett flertal undersökningar ifrån revisionsbyråerna och där har vi gjort samma ställningstaganden som ovan.

Vi är medvetna om att artiklar i tidskriften Balans inte kräver lika mycket bakomliggande arbete, och därmed inte håller samma höga kvalitet som de vetenskapliga tidskrifter vi har använt, exempelvis från Critical Perspectives on Accounting. Vi har därför försökt att förhålla oss särskilt kritiska till detta material.

3.4 Sammanfattning

I inledningen av metodkapitlet resonerade vi oss fram till att grundad teori är den bäst lämpade metoden för vår forskningsfråga. Därmed faller det sig naturligt för oss att tillämpa kvalitativ forskningsmetod. Vidare förklarar vi användandet av sekundärdata, i form av exempelvis vetenskapliga artiklar och undersökningar gjorda av revisionsbyråerna, i litteraturgenomgången och den offentliga debatten. Vi har även samlat in primär information från åtta kvalitativa intervjuer, varav fyra med företrädare för revisionsbyråer och fyra med företagsrepresentanter. I enlighet med grundad teori har vi valt att parallellt presentera och analysera det insamlade materialet, samt koda detta. Vi har valt att göra en öppen kodning då det lämpar sig bäst för vår uppsats. Slutligen presenterades våra reflektioner kring vårt metodval där vi fastställde att uppsatsens reliabilitet är högre än dess validitet, samt hur vi har varit källkritiska.

4 Offentlig debatt

Detta kapitel kommer att ge läsaren en större insikt i föreställningarna kring goodwill i Sverige och även ligga till grund för kommande intervjuer.

4.1 Inledning

De undersökningar som vi tidigare har presenterat har ett internationellt fokus, medan vårt syfte med denna uppsats är att se huruvida det förekommer någon skillnad mellan vad revisorer respektive företag anser om redovisning av goodwill i Sverige. Därför tycker vi att det är viktigt att presentera den offentliga debatt som råder i Sverige.

Vi har främst hämtat detta material från tidskriften Balans. Balans är en tidskrift som ges ut av FAR SRS, vilket är en branschorganisation för revisorer och rådgivare. Tidskriften presenterar artiklar som är fria och obundna, samt behandlar området redovisning och revision. (FAR SRS, 2006b)

4.2 Utmaningar enligt den svenska debatten

4.2.1 Detaljriktighet

Lars Träff, ordförande i FAR, intervjuades i tidningen Ernst & Young Executive Magazine och kontentan av denna artikel är att detaljerna riskerar skymma helheten i IASB:s regelverk. Träff tycker att tanken bakom IFRS/IAS är mycket bra då ett gemensamt regelverk ökar jämförelserna över nationsgränserna. Han tycker dock att IFRS/IAS är för detaljstyrt och därmed liknar USA:s regler i stor utsträckning. Vidare anser Träff att flexibiliteten minskar och att det finns få möjligheter att avvika från standarderna. Det är framförallt de små företagen som måste lägga onödigt mycket resurser på att hålla sig uppdaterade inom regelverket, resurser som annars hade kunnat läggas på affärsverksamheten. Motståndare utomlands har uppmärksammat

regelverkets brister och börjat engagera sig, men i Sverige saknas kritisk debatt om ämnet. Avsaknaden av kritik i Sverige kan delvis bero på, tror Träff, att reglerna hittills har gett en positiv resultateffekt. Det finns dock en risk, då konjunkturen vänder nedåt, att även företagens resultat kommer att göra det. Träff förespråkar ett mer principbaserat regelverk, med ett större inslag av sunt förnuft. Han tror att debatten kommer ta fart vid en konjunkturedgång, då effekterna av att värdera tillgångarna till ett subjektivt verkligt värde kommer att framkomma. (Johansson, 2006)

4.2.2 Upplysningskrav vid rörelseförvärv

"Ingen har gjort helt rätt vad gäller IFRS 3 och IAS 36 första året." (E. Törning, 2006-11-27, kl. 10.15)

Trots detta uttalande anser Törning och Samevik (2006) att svenska företag har klarat övergången till IFRS/IAS bra. De menar dock att det har förekommit stora brister i företagens årsredovisningar angående rörelseförvärv, till följd att stora skillnader jämfört med svensk redovisning. Den nu gällande standarden för rörelseförvärv är IFRS 3 och den ställer långt högre krav på upplysningar än vad som tidigare var fallet i RR 1:00 (Lagerström & Nicander, 2006). IFRS 3 innehåller en uttömmande lista med upplysningar som ska lämnas, såsom att det förvärvade företaget ska redovisas till verkligt värde (Buisman, 2006).

Ett område som ställer höga krav på förvärvande företag är hur goodwill numera ska behandlas. Företagen ska så långt möjligt identifiera immateriella tillgångar, även om de inte var upptagna i det förvärvade företagens balansräkning (Gauffin & Nilsson, 2006). De immateriella tillgångar som är vanligast att identifiera är varumärken och kundrelationer (Immateriella tillgångar, 2005). De som inte går att redovisa separat, och därmed ingår i goodwill, ska beskrivas och motiveras varför de ej kan urskiljas (Lagerström & Nicander, 2006). Diverse undersökningar uppvisar vitt skilda uppgifter vad gäller storleken på goodwill i förhållande till immateriella tillgångar. En studie i artikeln Immateriella tillgångar (2005) av ett tjugotal delårsrapporter påstår att drygt 80 procent av de immateriella tillgångarna är hänförlig till goodwill. Gauffin och Nilsson (2006) konstaterar däremot, i likhet med en studie från år 2003 gjord i USA, att 98 företag på Stockholmsbörsen endast har redovisat drygt 50 procent av förvärvade immateriella tillgångar som goodwill.

Lagerström och Nicander (2006) har gjort en genomgång av 51 svenska börsnoterade företag, som alla gjort förvärv, och denna undersökning visar på bristande upplysningar. Enligt IFRS 3 ska bakomliggande faktorer till goodwill upplysas om (IASB, 2006). Då företag, enligt Lagerström och Nicanders (2006) undersökning, faktiskt lämnar dessa upplysningar är de oftast generella, såsom att goodwill uppkommit på grund av synergieffekter, vilket bekräftas av Törning och Samevik (2006). De menar att svenska företag lämnar för vaga beskrivningar av sin goodwill. Törning och Samevik (2006) kräver vidare en djupare förklaring till dessa synergieffekter, och menar att om företagen inte kan motivera sin goodwill ska den skrivas ner. Lagerström och Nicanders (2006) undersökning visar å andra sidan att vissa företag har hänvisat sin goodwill till ökad lönsamhet, marknadsandelar och kompetens hos den övertagna personalen.

Sammanfattningsvis kan sägas att förväntningarna på vilken information som lämnas i årsredovisningarna är mycket större än den som faktiskt presenteras av företagen. Detaljrikedomen i IFRS 3 är till för att läsaren ska kunna bedöma förvärvet, och den goodwill som uppkommit. Den redovisning och de upplysningar som lämnats i årsboksluten 2005, och till viss del i delårsrapporter för 2006, ger inte den fullständiga informationen som IASB kräver. Dock framkommer mer information än vad som tidigare varit fallet och företagen är därmed på rätt väg. (Buisman, 2006)

Törning och Samevik (2006) menar att en förklaring till att företagen inte har fått några påföljder till följd av bristande upplysningar är att 2005 var det första året med IFRS/IAS och därför var börsens tillsyn inte så omfattande. Vidare menar Törning och Samevik (2006) att kraven på företagens årsredovisningar kommer att höjas redan inför årsbokslutet 2006.

4.2.3 Nedskrivning

Som tidigare nämnts innebar övergången till IFRS/IAS att avskrivningar på goodwill försvann, och nu ska det redovisade värdet årligen nedskrivningsprövas även om det inte finns någon indikation på värdenedgång. I de fall då företagen använder nyttjandevärdet baseras nedskrivningstesterna på en diskonterad kassaflödesberäkning som kräver många antagande, vissa delvis subjektiva (Buisman, 2006). Denna subjektivitet och osäkerhet har lett till att omfattande upplysningskrav har tillkommit i IFRS/IAS.

4.2.3.1 Upplysningskrav vid nedskrivning

Törning och Samevik (2006) menar att nedskrivningstestet av goodwill är ett mycket utmanande område, där inget företag har lyckats ange alla de upplysningar som IAS 36 kräver. Buisman (2006) är en auktoriserad revisor som har granskat huruvida företag har uppfyllt upplisyingskraven. Han menar att trots att företagen inte har uppfyllt alla upplisyingskrav har de lämnat väsentligt mycket mer information än tidigare. Detta återspeglar i sin tur IFRS/IAS utgångspunkt, vilken är att de ökade upplisyingskraven har upprättats på grund av att aktiemarknaden behöver denna information (Buisman, 2006). De flesta svenska företag, vars årsredovisningar Buisman (2006) har granskat, har valt att genomföra sitt nedskrivningstest under det fjärde kvartalet, vilket han anser är bra eftersom de kan grunda testet på färsk information. Det faktum att de flesta företag har utfört sitt första nedskrivningstest samtidigt har gjort att ingen praxis har funnits tillgänglig.

Vidare har Persson och Hultén (2006) utfört en undersökning som omfattar årsredovisningar från 40 olika svenska och utländska företag som är noterade på Stockholmsbörsen. Undersökningen avsåg att kontrollera hur väl dessa företag har lyckats uppfylla kraven som ställs på upplysningar i IAS 36 p. 134. Kravet om att företagen ska redovisa goodwillvärdet, som fördelats på respektive kassagenererade enhet, uppfylldes enligt Persson och Hulténs (2006) undersökning utav 35 av de 40 granskade årsredovisningarna. Utmärkt resultat uppnåddes även i fråga om kravet på upplysning om grund för beräkning av återvinningsvärdet, då alla företagen presenterat de detaljerade upplysningarna (Persson & Hultén, 2006). Det förefaller något förvånande att endast två av 40 företag i Persson och Hulténs (2006) undersökning har använt sig av verkligt värde vid beräkning av återvinningsvärdet, medan övriga företag har använt nyttjandevärdet.

Vid redovisningen av viktiga antagande som gjorts vid beräkning av nyttjandevärdet visade det sig, i Persson och Hulténs (2006) undersökning, att enbart hälften av företagen uppfyllde kraven i IAS 36 p. 134. Ännu svårare var det att utläsa vilken prognosperiod som företagen använt vid prognostisering av kassaflöden samt vilken tillväxttakt som använts i beräkningarna av nyttjandevärdet. På dessa punkter uppfyllde knappt en fjärdedel av de granskade årsredovisningarna upplisyingskraven. Vad gäller upplysning om vilken diskonteringsränta som tillämpats på kassaflödesprognoserna visar årsredovisningarna att 30 av 40 företag har lyckats uppfylla detta krav. (Persson & Hultén, 2006)

Precis som Persson & Hultén (2006) har Buisman (2006) behandlat upplisyingskraven enligt IAS 36 p. 134, såsom vilka antagande som har gjorts vid

nedskrivningstestet. Enligt Buisman (2006) har några företag lämnat bra upplysningar vad gäller prognosperiod, förväntad tillväxttakt samt diskonteringsränta. Intrycket som Buisman (2006) har fått av dessa upplysningar i årsredovisningarna är att många företag har svårt att hitta rätt balans i de nya kraven. Buisman (2006) poängterar även att det är viktigt att informationen är så transparent som möjligt, vilket i sin tur kräver detaljerad information. Dock är det betydelsefullt för företagen att inte deras affärshemligheter avslöjas.

Sammanfattningsvis menar Persson & Hultén (2006) att även om flera företag inte uppfyller upplysningskraven beträffande nedskrivning av goodwill har de flesta kommit en god bit på väg. De menar dock att många företag har väsentlig potential till förbättring vid årsbokslutet 2006, vilket följer av att olika tolkningssvårigheter då borde vara eliminerade.

4.2.4 Framtiden för goodwill

I juni 2005 publicerades ett utkast till att revidera IFRS 3, som föreslog att den skulle börja tillämpas år 2007. Tiden har dock ändrats och den nya standarden kommer inte ges ut förrän andra halvåret 2007, och därmed inte börja tillämpas förrän år 2008 (Rundfelt, 2006). Utkastet tar ytterligare ett steg från anskaffningsvärdeprincipen som tillämpats tidigare. Allt som förvärvas ska värderas till verkligt värde, då det förvärvande företaget får ett bestämmande inflytande över det andra företaget (Rundfelt, 2005).

Det mest kontroversiella, och för vår uppsats mest relevanta, med utkastet är förslaget om så kallad full goodwill (Rundfelt, 2006). Full goodwill innebär att goodwill ska värderas som om 100 procent av företaget har förvärvats och inte som idag, då goodwill är en residual som endast motsvarar den andel som företaget faktiskt har förvärvat (Rundfelt, 2005). Förslaget om full goodwill innebär att köparen måste uppskatta vad köpeskillingen avsåg att vara om 100 procent skulle ha förvärvats (Rundfelt, 2006). IASB anser att goodwill är en tillgång och redovisningens syfte är att ge information till marknaden om alla tillgångar som företaget har kontroll över (Rundfelt, 2006). Därför bör även goodwill, såsom andra materiella och immateriella tillgångar, redovisas till 100 procent. Flera ledamöter i IASB:s styrelse var dock skeptiska när förslaget lades fram och endast 8 av 14 representanter ställde sig positiva till redovisning av full goodwill (Rundfelt, 2006). Utkastet är dock endast ett preliminärt beslut som kan ändras fram till dess att standarden utges (Rundfelt, 2006).

4.3 Sammanfattning

I detta kapitel har vi presenterat de utmaningar som vi anser är de mest relevanta i den svenska offentliga debatten, och som därmed kommer att ligga till grund för våra intervjufrågor. Den svenska offentliga debatten har främst uppmärksammat utmaningen med ökade upplysningskrav. Detta gäller både upplysningskrav vid rörelseförvärv samt vid nedskrivning. Anledningen till att dessa upplysningskrav är en utmaning är främst detaljgraden samt utrymmet för subjektiva tolkningar.

Vi har uppmärksammat ett antal undersökningar som har presenteras i den svenska offentliga debatten. Dessa undersökningar visar att implementeringen av IFRS/IAS har gått förhållandevis bra och att lämnade upplysningar är betydligt mer omfattande än tidigare. Dock har företagen en bit kvar att gå, eftersom en hel del av upplysningarna som krävs saknas. Vidare konstateras det i debatten att kraven på årsbokslutet 2006 kommer att bli högre, då börsens tillsyn kommer att skärpas.

Vi håller med Träff i hans påstående att det saknas kritisk debatt i Sverige om IFRS/IAS, då vi har haft svårigheter med att hitta relevant material. Detta driver oss till att utföra kvalitativa intervjuer för att undersöka föreställningarna kring goodwill i praktiken. Genom identifieringen av problemområden i den svenska offentliga debatten har vi kunnat utforma relevanta intervjuguider för att utföra denna undersökning.

5 Intervjuer

Här nedan presenterar vi primärdata som vi har samlat in genom intervjuer med företag och revisorer. Dessa data analyseras och styrks med hjälp av litteraturgenomgången och den offentliga debatten.

5.1 Revisorernas och företagens perspektiv

"[...] årsredovisningen för 2005 är nog bland det jävligaste jag har varit med om"

"[...] sen är det ju ganska kul egentligen att skriva de här upplysningskraven"

Citaten ovan visar på hur olika intervjupersonerna uppfattar redovisning av goodwill enligt IFRS/IAS.

5.1.1 Inledning

För att undersöka revisorernas och företagens föreställningar kring goodwill i praktiken i Sverige har vi utfört intervjuer med personal från fyra revisionsbyråer samt från fyra företag.

Vid sammanställning och analysering av intervjupersonernas svar har vi valt att göra en uppdelning på olika aspekter som behandlar redovisningen av goodwill, och inte på företags- och byrånivå. Detta gör vi för att lättare göra jämförelser med litteraturgenomgången och den offentliga debatten, vilka redan är uppdelad på olika aspekter kring redovisningen av goodwill, samt för att kunna föra en dialog mellan intervjupersonernas svar. Trots att en intervjuperson är redovisningsexpert kommer vi fortsättningsvis att benämna henne som revisor, då hon företräder sin revisionsbyrå, och har givit sina svar utifrån ett revisorsperspektiv. Detta gör vi för att kunna redovisa revisorernas svar så rättvist och anonymt som möjligt. För att vara konsekventa kommer vi även att behandla företagen anonymt.

5.1.2 Positivt eller negativt?

Den nya redovisningen enligt IFRS/IAS, anser såväl revisorer som företag, är både positiv och negativ. Tre av fyra revisorer anser i likhet med alla intervjuade företag och PwC:s (2004) undersökning, att det är positivt på så sätt att det har ökat likformigheten vid redovisning av goodwill, vilket har lett till ökad jämförbarhet. Dock menar alla tillfrågade att subjektiva bedömningar och tolkningar minskar jämförbarheten. I PwC:s (2004) och E&Y:s (2006) undersökningar påträffas samma resonemang både utifrån revisorernas och företagens perspektiv. DiPiazza (2006) hävdar att många länders redovisning fortfarande har en stark nationell anknytning, vilket bekräftas av en av revisorerna som menar att nationella tolkningarna kan äventyra jämförbarheten.

Två av fyra revisorer samt ett företag tycker att ytterligare en fördel med redovisningen av goodwill idag är att det har blivit mer transparent, vilket bekräftas av DiPiazza (2006) i den internationella litteraturen. En tredje revisor tror dock att det kommer att ta lite tid innan företagen kan påvisa detta. En fjärde revisor anser att det borde ha blivit mer transparent, i och med införandet av IFRS/IAS, men är inte så säker på att det har blivit det. Vidare menar de tillfrågade företagen att transparensen äventyras på grund av subjektiva antaganden och tolkningar. Det kan tyckas märkligt att endast tre av åtta tillfrågade respondenter anser att det har blivit mer transparent, då detta har varit ett av de största motiven till att genomföra implementeringen av IFRS/IAS (Quilligan, 2006).

Den negativa sidan av IFRS/IAS, menar alla intervjupersoner, är att det är väldigt mycket information som företagen ska lämna i sina årsredovisningar. Detta resulterar i att det finns en risk att det blir för detaljerat, för både företagen och den externa läsaren. Denna åsikt stämmer väl överens med den kritik, som FAR:s ordförande Lars Träff framför i den svenska debatten (Johansson, 2006).

En revisor menar att företagen, som denne reviderar, ser det som ett oerhört plus att komma ifrån avskrivningar. Detta kan tyckas förvånande då alla företagen, tillsammans med två revisorer, menar att den traditionella redovisningen med avskrivning av goodwill är enklare och mer odramatisk, och därför att föredra. Vidare menar den fjärde revisorn att det är svårt att bestämma en livslängd på goodwill, och förespråkar därför nedskrivningstest.

Vid jämförelse av redovisning av goodwill idag med tidigare så menar alla revisorerna att det har blivit mer komplext för företagen. De tillfrågade företagen instämmer i att regelverket har blivit för teoretiskt, då ökade praktiska svårigheter vid

tillämpning har lett till ökad komplexitet. Denna åsikt förstärks, då internationella företag, enligt PwC (2006), har upplevt samma svårigheter.

För ett av företagen har övergången till IFRS/IAS, och den nya redovisningen av goodwill, inte medfört ökade kostnader och inte heller blivit mer tidskrävande, vilket beror på ett stort personligt intresse. Denna åsikt skiljer sig dock från de övriga företagen som anser att den nya redovisningen av goodwill har blivit både mer tids- och kostnadskrävande, till följd av att en viss osäkerhet och ovana förkom vid första tillämpningen. Vi anser att detta resonemang inte är så förvånande, eftersom IFRS/IAS är en ny företeelse där inga tidigare erfarenheter finns, vilket bekräftas av Buisman (2006). Vidare bekräftar PwC:s (2006) och E&Y:s (2006) undersökningar att också de internationella företagen upplever att övergången till IASB:s regelverk har varit både tids- och kostnadskrävande.

5.1.3 Resultatpåverkan

Revisorerna och företagen menar att det nya sättet att redovisa goodwill enligt IFRS/IAS har påverkat företagets resultat positivt på kort sikt. Detta är en konsekvens av att företagen inte behöver göra några avskrivningar på goodwill, vilket tidigare belastade resultatet. De internationella revisorerna i PwC:s (2004) guide delar uppfattningen om en kortsiktig positiv resultatpåverkan. Vidare menar två av fyra revisorer att det faktum att flertalet företag inte har gjort någon nedskrivning av sin goodwill än så länge, är en anledning till att resultatet har haft en positiv förändring.

Vad gäller resultatpåverkan på längre sikt menar tre av fyra revisorer samt ett företag att förändringen ej är så dramatisk. Två revisorer menar att då företagen kommer att identifiera fler immateriella tillgångar i framtiden kommer avskrivningarna på dessa att belasta resultatet och därigenom ge samma resultat som innan. Detta bekräftas internationellt genom att PwC:s (2004) guide drar samma slutsats. En tredje revisor anser att då företagen börjar skriva ner sin goodwill kommer resultatet att belastas och komma i samma läge som tidigare.

Tre revisorer samt tre företag menar att om marknaden svänger och upplever en lågkonjunktur kommer effekten på resultatet att bli negativ, vilket bekräftas av Träff i den offentliga debatten (Johansson, 2006). Detta på grund av att en lägre förväntad avkastning leder till att företagen kommer att få ett nedskrivningsbehov på goodwill som ska belasta resultatet. Effekten vid en lågkonjunktur blir dubbelt negativ, dels ett dåligt resultat och därtill en nedskrivning av goodwill som belastar det dåliga resultatet.

5.1.4 Nedskrivning

Tre av de fyra tillfrågade företagen utför sina nedskrivningstest i samband med årsbokslutet. Det fjärde företaget gör däremot sin nedskrivningsprövning det tredje kvartalet. Företagen poängterar även att testet ska utföras då en indikation finns, men de påstår att så inte varit fallet under år 2005. Majoritetens åsikter får stöd av Buismans (2006) granskning, där det har visat sig att företagen har genomfört sina nedskrivningstest under det fjärde kvartalet. Motivet till val av tidpunkt är enligt både företagen och Buisman (2006) att de kan grunda testet på färska framtidsprognoser.

Tre av fyra revisorer menar att det är en stor utmaning för företagen att utröna företagets minsta kassagenererande enhet, som deras goodwill ska fördelas på, vilket är en tvingande regel enligt IAS 36. Företagen själva har valt olika nivåer på sina kassagenererande enheter; såsom länder, dotterbolag och affärsområden. Detta tyder på svårigheter vid fördelning av goodwill på minsta kassagenererande enhet, vilket också bekräftas av företagen. Detta problemområde var inget som uppmärksammades i den litteratur som vi har tagit del av, vilket kan tyckas märkligt.

Vid nedskrivningstestet ska det högre av marknadsvärdet och nyttjandevärdet användas för att utröna om ett nedskrivningsbehov föreligger, enligt IAS 36 p. 18 (IASB, 2006). Alla de intervjuade företagen har, i likhet med de i Persson och Hulténs (2006) undersökning, använt sig av nyttjandevärdet vid sin nedskrivningsprövning av goodwill. Genom att använda budgeterade värden tas kassaflödesprognoser fram som underlag till nedskrivningsprövningen. Dessa bedömningar baseras på framtiden och skiljer sig åt för företagen, exempelvis vad gäller val av diskonteringsränta, då procentsatsen varierar från sju till 16 procent. Även val av prognosperiod skiljer sig åt och två av fyra företag har inte ens redovisat någon prognosperiod. Vidare har alla tillfrågade företag redovisat sin tillväxttakt vid beräkning av nyttjandevärdet. Detta kan jämföras med Persson & Hulténs (2006) undersökning där knappt en fjärdedel av företagen redovisade varken prognosperiod eller tillväxttakt. Vi anser att olikheterna, som har nämnts ovan, till viss del beror på att de intervjuade företagen befinner sig i olika branscher, men även att standarderna ger utrymme för viss subjektivitet.

Subjektiviteten blir ytterliggare påtaglig, då två av revisorernas svar visar tendenser på att företagen försöker påverka sina bedömningar för att ge ett visst resultat. Denna risk är högst påtaglig, enligt en av revisorerna, då det går sämre i en kassagenererande enhet och ett eventuellt nedskrivningsbehov föreligger. Även tre av företagen instämmer i att siffrorna i nedskrivningsmodellen är påverkbara genom subjektiva antagande. Likaså Rosen (2006) har uppmärksammat möjligheten att genom

subjektiva antaganden fördröja en nedskrivning. Dock påstår en av revisorerna att bolagen måste presentera sina känslighetsanalyser i årsredovisningen och att det därmed är upp till analytikerna och läsarna att tolka dessa. De internationella revisorerna styrker, enligt PwC:s (2004) undersökning, att subjektiva bedömningar i det nya redovisningssystemet är en utmaning.

Vi anser att svenska företags olika bedömningar ännu inte har fått genomslag, då vi i Sverige befinner oss i en högkonjunktur. Vid en konjunkturedgång kommer troligtvis avkastningen att sjunka. Detta bekräftas av en revisor som menar att om avkastningen går ner, kommer troligtvis några företag göra nedskrivningar och skillnader i företagets subjektiva bedömningar kommer då att bli synliga. Av de fyra företagen som vi har intervjuat har endast ett redovisat en nedskrivning. Detta skiljer sig från E&Y:s (2006) internationella undersökning som konstaterar att ungefär hälften av de 65 tillfrågade företagen identifierat en nedskrivning under år 2005. Vi tror att denna stora skillnad till viss del beror på att Sveriges ekonomiska klimat avviker från det internationella, då vi för tillfället befinner oss i en högkonjunktur.

5.1.5 Upplysningskrav

Studier som är gjorda internationellt visar att de ökade upplysningskraven blivit en utmaning för företagen (PwC, 2006). Det har internationellt även visat sig att endast ett fåtal av företagen uppfyllt de ökade kraven, men detta problem tros bli bättre med tiden (E&Y, 2006). I Sverige råder samma problematik, då tre av revisorerna inte anser att företagen klarat av implementeringen, vad gäller upplysningskraven, fullt ut. Revisorerna menar dock att, eftersom år 2005 var det första året med IFRS/IAS redovisning, förväntades ingen kunna allt och lämnade upplysningar ansågs därför vara tillräckliga. En revisor påpekar också att företagen i stort har gjort ett bra jobb och att bristerna ofta handlar om mindre viktig information. En intressant åsikt som lämnades av ett företag är att de inte vill lämna mindre upplysningar i årsbokslutet än andra företag, men att de heller inte vill ligga i topp, då detta ställer höga krav på dem att lämna lika mycket information nästkommande år.

DiPiazza (2006) menar att kraven på ökade upplysningar är en faktor som bidrar till ökad transparens, då företagen måste lämna tydlig och begriplig information. Efter utvärdering av respondenternas svar, uppstår dock en undran om utvecklingen går i rätt riktning. Tre av revisorernas svar tyder på att det råder för många och detaljerade upplysningskrav, som gör att företagen tvingas lämna ut för mycket information. Dock menar två av företagen att de inte har utlämnat sig inför konkurrenter, då börsnoterade koncerners finansiella rapporter redan är transparenta, vilket bekräftas

av en revisor. Vidare menar denna revisor att det krävs för mycket upplysningar men påstår att dessa behövs, då företagen gör många antaganden som måste presenteras.

Det råder delade meningar huruvida de ökade upplysningskraven verkligen är relevanta. Tre av revisorerna samt ett företag anser, i likhet med principen om fullständiga upplysningar som Riahi-Belkaouis (2004) skriver om, inte att några av upplysningskraven är irrelevanta, då de tillför användbar information till årsredovisningen. En av revisorerna förklarar sin åsikt med att man kan förutsätta att de som utformat standarderna vet vad de gör. Ett företag är kritiskt till mängden upplysningar, då dessa är för utelämnande och därmed inte relevanta. Vad gäller de övriga företagen anser två stycken att konsekvensen av de ökade upplysningskraven blir att endast en snäv krets kan ta del av årsredovisningen. Detta leder i sin tur till att det inte blir relevant att presentera den mängd information som IASB kräver. Detta problem har även uppmärksammats av tre av revisorerna som påpekar att svårigheten ligger i läsarens förmåga att förstå årsredovisningen. Enligt två av revisorerna har inte ens analytikerna någon chans att förstå, och att de finansiella rapporterna till stor del blir en dokumentation av att företagen följt standarderna.

5.1.6 Identifiering och värdering av immateriella tillgångar

Ikraftträdandet av IASB:s regelverk innebär att goodwillposten bör bli mindre än tidigare, då fler immateriella tillgångar ska identifieras, och dessutom krävs en förklaring till vad goodwill består av. Två av revisorerna menar att det faktum att en stor andel immateriella tillgångar ska bedömas vid förvärv är en stor utmaning för företagen. De menar dock att det inte är identifieringen av dessa immateriella tillgångar som företagen har svårt för, utan värderingen till verkligt värde. Detta stämmer väl överens med vad kritikerna till marknadsvärdering hävdar i litteraturen. För att kunna sätta ett verkligt värde på en immateriell tillgång måste man föreställa sig en hypotetisk köpare och ett hypotetiskt pris (Cunningham, 2006). Detta bekräftas av en revisor som påpekar att för att kunna sätta ett värde på en tillgång måste en extern köpare hittas. En annan revisor påpekar att denna värdering i vissa fall är så komplex att utomstående värderingsexperter måste anlitas, då varken företaget eller revisorerna har erfarenheter om detta. Tre av företagen instämmer i att värderingen av immateriella tillgångar är problematisk, medan två av dessa även upplever problem vid identifieringen. Detta problem tror vi kan resultera i att företag drar sig för att identifiera och värdera nya immateriella tillgångar och att goodwillposten därmed blir större.

Ett av de tillfrågade företagen tror inte att årsredovisningen ger bättre information genom en uppdelning av köpeskillingen vid rörelseförvärv på immateriella tillgångar. Detta kan jämföras med en revisor som menar att hela övervärdet vid ett förvärv ska identifieras i form av immateriella tillgångar, vilket leder till att goodwill egentligen inte ska existera. Vi tror att denna situation aldrig kommer att uppstå i praktiken, då den slutliga köpeskillingen till stor del beror på förhandlingsskicklighet. Denna åsikt bekräftas av två revisorer som menar att detta faktum automatiskt leder till att en goodwillpost uppstår.

5.1.7 Vad är goodwill?

I den offentliga debatten konstaterar Lagerström och Nicander (2006) att många företag använder sig av en abstrakt förklaring till goodwill, i form av synergieffekter. En av de tillfrågade revisorerna framhåller att företagens goodwill oftast består av framtida vinster och humankapital, medan de tre övriga revisorerna upplever att den helt klart vanligaste förklaringen är synergieffekter. Törning och Samevik (2006) anser dock att en sådan förklaring inte är tillräcklig. Tre företagsrepresentanter menar att det är just synergieffekter som deras goodwill består av, men ger även en mer utvecklad förklaring. De beskriver sin goodwill som bland annat kompetent personal, tillgång till nya marknader samt samordningsfördelar. Exempel på det senare är att ett större företag kan förhandla fram bättre avtal med såväl leverantörer som kunder. Dessa förklaringar är i stora drag de som Lagerström och Nicander (2006) har fått fram som de vanligaste i den offentliga debatten. Det var för oss något förvånande när en tredje företagsrepresentant svarade att synergieffekter inte alls är deras förklaring till den goodwill som uppstår vid förvärv. Istället poängterar personen att det är storleken på koncernen efter förvärvet, och inte de små synergieffekter som uppkommer, som medför ökade vinster.

Vi anser, i likhet med Törning och Samevik (2006), att de årsredovisningar där endast synergieffekter använts som förklaring till goodwill, ändå blivit godkända på grund av att år 2005 var ett nybörjarår. Vi delar även Törning och Sameviks (2006) åsikt om att kraven på nästa årsbokslut kommer att höjas.

5.1.8 Marknadsvärdering

Som vi har diskuterat i litteraturgenomgången lägger IASB ett större fokus på marknadsvärdering än vad som tidigare var fallet i svensk redovisning. En revisor påpekar att vi är inne i ett systemskifte, vilket vi i vår litteraturgenomgång benämner

paradigmskifte, där vi går från anskaffningsvärden och försiktig redovisning till ökad värdering till verkliga värden. Alla revisorerna tycker att marknadsvärdering blir mer teoretiskt korrekt vid redovisning av immateriella tillgångar, eftersom det ger en mer rättvisande bild av företagets värde. De menar dock att subjektiviteten ökar, vilket gör att det blir svårare för dem att bedöma årsredovisningar. Även ett av de tillfrågade företagen betonar att marknadsvärdering medför subjektivitet i vissa antaganden. Bestämmande av verkligt värde kräver en hel del uppskattningar och antaganden och subjektiviteten blir ytterst påtaglig, vilket kan medföra stora skillnader mellan olika företagens värderingar. En av de intervjuade revisorerna säger uttryckligen att denne föredrar anskaffningsvärden då dessa kräver mindre personligt tyckande och därför är ett mer objektiva synsätt. De övriga tre revisorerna är medvetna om marknadsvärderingens problematik men ställer sig ändå relativt positiva till övergången. Denna motsättning råder även i litteraturen, då Barlev och Haddad (2003) är väldigt positiva till marknadsvärdering, medan Cunningham (2006) och Rosen (2006) är mycket kritiska.

Trots att IASB:s regelverk går mot en ökad användning av verkligt värde har de intervjuade företagen inte ökat sin tillämpning av marknadsvärdering nämnvärt. Dessa svar förvånade oss, då litteraturen påpekar att det sker ett paradigmskifte från anskaffningsvärden till marknadsvärdering. En förklaring till detta kan vara att de tillfrågade företagen är stora, och har därmed under flertalet år förberett sig inför övergången till IFRS/IAS. Därför blev inte förändringen så dramatisk. Vidare kan nämnas att i PwC:s (2006) undersökning ställde sig ungefär hälften av företagen negativt till marknadsvärdering. Detta överensstämmer inte med de intervjuade företagens svar eftersom de inte har ökat sin tillämpning.

Som vi tidigare har nämnt i avsnittet nedskrivning (5.1.4) har alla de tillfrågade företagen valt att använda nyttjandevärde, istället för marknadsvärdering, vid nedskrivningsprövningen. Vi tror att detta val till viss del kan bero på svårigheten att fastställa det verkliga värdet. Dock kommer en konjunkturedgång troligen medföra att företagen tvingas göra båda beräkningarna i förhoppning om att ett av dem visar ett högre värde än det bokförda värdet på goodwill.

5.1.9 Kompetens

Goodwillredovisning kräver ökade kunskaper av såväl företag som revisorer. IFRS/IAS är ett mycket mer detaljerat regelverk, jämfört med exempelvis ÅRL (Johansson, 2006). De intervjuade revisorerna är överens om att arbetsbördan har tilltagit, bland annat genom ökad konsultverksamhet. Detta leder till att byråernas

intäkter har ökat, vilket också framkom under vår litteraturgenomgång (Technology Marketing Corp., 2006). Det var, enligt revisorerna, framförallt i samband med upprättandet av årsbokslutet för 2005 som de rådfrågades av företagen. För att kunna leva upp till detta menar alla revisorerna att utbildningsinsatser har förekommit på deras byråer. Utvecklingen går mot fler IFRS/IAS-expertter, då regelverket är så pass komplext, men byråerna har också mer allmän information till sina revisorer eftersom många av dem kommer i kontakt med regelverket i sin dagliga verksamhet. Upptäckterna i empirin angående kompetenskraven var för oss inte förvånande. Redan före intervjuerna konstaterade vi med hjälp av Tokar (2005) att utbildningar är nödvändiga för dem som arbetar med IFRS/IAS. Dessutom blir det svårt att hålla isär två så skilda regelverk, som IFRS/IAS och nationell lagstiftning, att en specialisering blir nödvändig, menar en revisor.

Övergången har inte krävt att företagen har behövt hyra in extern personal. Dock har de hyrt in experthjälp vid exempelvis fördelning av köpeskillingen på immateriella tillgångar. Vad gäller om deras egna revisorer har varit behjälpliga, anser tre företag att så inte varit fallet i någon större utsträckning. Vi anser att detta har varit en utmaning för företagen, då de i högre grad har blivit tvingade att själva lära sig att förstå och tillämpa regelverket. Detta visar sig genom att tre företag menar att enbart ett fåtal inom revisionsbranschen kan regelverket och att deras egen personal besitter samma kunskap. Tendenser till detta kan vi även se i litteraturgenomgången som, enligt PwC:s (2006) undersökning, visar att endast 35 procent av de 93 tillfrågade företagen ställer sig positivt till revisorernas arbete under implementeringsprocessen. Det fjärde företaget, menar däremot, att deras öppna diskussioner med revisorerna vid förvärv har lett till en större insikt för företaget, då revisorerna lättare kan läsa och förstå reglerna. Det är anmärkningsvärt att majoriteten av företagets åsikter inte alls stämmer överens med revisorernas uppfattningar. Revisorerna menar att flera omständigheter, såsom upplysningskraven, har resulterat i diskussioner mellan revisor och företag för att hitta en balansgång. Vi tror att genom en ökad dialog, mellan revisorer och företag, kan dessa olikheter överbryggas.

5.1.10 Framtiden

Det är en något blandad syn på framtiden med IFRS/IAS, och därmed goodwill, som de intervjuade personerna har delgett oss. En av de tillfrågade revisorerna ser ljus på framtiden eftersom ett gemensamt regelverket kommer att förbättra jämförelser mellan företag i samma branscher. Dock finns det en viss oro över att standarderna i regelverket blir mer komplexa och teoretiska, då två revisorer menar att standarderna utvecklas av teoretiker utan anknytning till verkligheten. En revisor menar till och

med att det kostar skjortan att sätta sig in i alla nya standarder och att lära sig tillämpa dem, samt att delar av regelverket inte medför någon nytta för läsaren. Något som inte uppmärksammades i litteraturen, men under intervjuerna, är att IASB har lagt ett moratorium. Detta innebär att inga nya standarder ska publiceras fram till år 2009 (Access Accounting Ltd., 2006). Två av företagen är positiva till moratoriet, då de befinner sig i en inlärningsfas där allokeringen till nya immateriella tillgångar ska komma på plats och de ska lära sig tillämpa standarderna i övrigt. En revisor menar att det kommer bli tufft för företagen att hinna med eftersom framställningen av standarder troligen kommer att accelerera efter moratoriet.

Två företagsrepresentanter tycker att utvecklingen är oroväckande och är rädda för att det redan har gått för långt vad gäller detaljrikedom. De övriga två företagen har dock en något positivare syn på framtiden och tror att det inte ska bli några större problem att hantera exempelvis nedskrivningsprövningen framöver. Ett av dessa företag förklarar att de har arbetat mycket med att lära sig regelverket och tror därför att årsbokslutet för år 2006 kommer att bli betydligt enklare att genomföra. Dessa påståenden är tvärtemot vad PwC:s (2006) internationella undersökning visar, där över hälften av de 93 tillfrågade företagen tror att det även i framtiden kommer att krävas ökade arbetsinsatser.

Vidare tror revisorerna, i likhet med Törning och Samevik (2006), att det kommer att ställas högre krav på årsredovisningarna i framtiden än vad som var fallet för boksluten för år 2005, då alla var nybörjare. Vi anser att det är naturligt att viss information saknades i detta bokslut, och delar revisoreernas förhoppningar om att det kommer att bli bättre år 2006.

5.1.10.1 Full goodwill

IASB:s förslag om redovisning av full goodwill bemöttes inte med entydiga åsikter från intervjupersonerna. Två av revisorerna samt två av företagen svarade att de inte funderat så mycket på frågan. En förklaring till detta tror vi kan vara att det är förslag på en reviderad standard som ännu ej har börjat tillämpas och att revisorerna och företagen redan är upptagna med att lära sig de standarder som gäller idag. Två av revisorerna samt ett företag anser dock, vid närmare eftertanke, att full goodwill troligen kommer att vara teoretiskt korrekt. Emellertid är risken stor att goodwill teoretiseras så mycket att standarderna blir nästan omöjliga att praktiskt tillämpa, då en hypotetisk goodwill räknas ut. Ett företag anser dock att förslaget inte ens är teoretiskt korrekt och betonar att det är ett exempel på att IFRS/IAS börjar flippa ut. Revisorerna är överens om att fler antaganden troligen måste göras vid full goodwill

och att detta ökar subjektiviteten, vilket gör att jämförelser mellan företag begränsas. Angående de skilda uppfattningarna om full goodwill kan paralleller dras till IASB:s möte och omröstning rörande förslaget, där endast 8 utav 14 ledamöter var positiva, vilket tyder på att även ledamöterna i IASB har en splittrad inställning till detta (Rundfelt, 2006).

5.2 Sammanfattning

Vid jämförelse mellan revisorernas och företagens erfarenheter av goodwill enligt IFRS/IAS har vi konstaterat att det finns både positiva och negativa uppfattningar. Positiva aspekter som har uppmärksammats är att transparens och jämförelse har tilltagit samt att såväl revisorerna som företagen har upplevt en positiv förändring på resultatet på kort sikt.

Intervjupersonerna menar att antagande och bedömningar har lett till en ökad subjektivitet, främst vid nedskrivningar och upplysningar. Även de ökade kraven på att identifiera, men framförallt att värdera, immateriella tillgångar har upplevts svårhanterliga. Vidare har vår undersökning visat att trots litteraturens fokus på marknadsvärdering har företagens tillämpning inte ökat markant. Revisorerna har en annan åsikt, då de tycker att värdering till verkligt värde ger en mer rättvisande bild av företaget, men menar dock att subjektiviteten ökar.

För företagen såväl som för revisorerna har implementeringen av IFRS/IAS inneburit ökade kompetenskrav. Anmärkningsvärt är att revisorerna har upplevt att fler diskussioner har ägt rum med företagen, medan företagen själva anser att revisorerna inte varit så behjälpliga. Slutligen konstaterar vi att det råder en viss oro över framtiden för redovisning av goodwill och flera av intervjupersonerna tycker att IASB:s moratorium fram till år 2009 är välkomnat.

6 Slutdiskussion

I detta kapitel sammanfattas de slutsatser vi har dragit med hjälp av litteraturgenomgången, den offentliga debatten samt våra intervjuer. Inledningsvis besvarar vi vår forskningsfråga och presenterar studiens teoretiska bidrag. Därefter reflekterar vi över studiens slutsatser och ger förslag till fortsatt forskning.

6.1 Forskningsfrågan besvaras

Vilka utmaningar och positiva aspekter upplever revisorerna och företagen i Sverige vad gäller införandet och användandet av IASB:s standarder för goodwill?

I undersökningen har det framkommit att de två perspektiven, det vill säga revisorerna och företagen, har liknande föreställningar om vissa områden medan de har delade meningar om andra. Det har varit svårt att finna positiva aspekter, då majoriteten av respondenterna har varit negativt inställda till IFRS/IAS. En åsikt som dock har framkommit, och delas av båda perspektiven, är att det är positivt att redovisningen av goodwill har blivit mer transparent och jämförbar mellan företag. Intervjupersonerna menar däremot att jämförbarheten begränsas av olika tolkningar av standarderna och ökade subjektiva antaganden. Vi ifrågasätter möjligheten att uppnå IASB:s mål om att öka jämförbarheten mellan företag med dagens förutsättningar, då regelverket ger utrymme för egna tolkningar. Ytterligare ett område där subjektiviteten tydliggörs är vid nedskrivningsprövning av goodwill, då antagande om framtiden måste göras. Framtiden är för alla oviss och därför är det ofrånkomligt att företagens bedömningar om denna blir subjektiva.

En utmaning för både revisorerna och företagen är att redovisningen av goodwill har blivit för detaljerat. Ett exempel på detta är den mängd information som företagen måste lämna vid nedskrivningsprövningen av goodwill, och som revisorerna därmed granskar. Detta har i sin tur gjort att komplexiteten i redovisningen har ökat för båda parter.

En tydlig motsättning, mellan perspektiven, som vår undersökning har visat är huruvida avskaffandet av avskrivningar på goodwill är positivt. En revisor upplever

att företagen, som denne reviderar, är positiva till avskaffandet av avskrivningar. Detta skiljer sig avsevärt från de intervjuade företagens åsikter, då de anser att det var bättre förr. Vi håller med om att avskrivningar i många fall är positiva, då dessa görs mer objektivt eftersom de oftast är planenliga med ett förutbestämt belopp som belastar resultatet varje år. Vi förespråkar dock ändå en årlig nedskrivning, då goodwill på detta sätt ges ett mer korrekt verkligt värde om företagen är konsekventa.

Mellan revisorer och företag, förekommer ännu en motsättning, vilket är deras uppfattning om marknadsvärdering. Merparten av revisorerna tycker att en positiv aspekt av värdering till verkligt värde är att det är teoretiskt korrekt, trots problematiken med subjektiva bedömningar. Utifrån vår bakgrundsinformation bildade vi oss en uppfattning om att marknadsvärdering skulle vara en utmaning för företagen. De intervjuade företagen, däremot, har ingen direkt åsikt, då de menar att en ökad tillämpning av marknadsvärdering inte har skett, vilket vi tycker är förvånansvärt.

Vi har identifierat ytterligare en oenighet, vilken är föreställningar kring interaktionen mellan revisorerna och företagen. Revisorerna menar att redovisningen av goodwill enligt IFRS/IAS har lett till ökade diskussioner mellan dem och företagen. Detta skiljer sig i betydande utsträckning från uppfattningarna hos de tillfrågade företagen, då de menar att revisorerna ej har varit behjälpliga. Vi anser att detta har blivit en utmaning för företagen, då det ställer högre krav på dem att själva lära sig IASB:s standarder. Vi tror dock att detta i längden är positivt för företagen eftersom en djupare förståelse underlättar för dem i framtiden.

6.2 Studiens teoretiska bidrag

Genom historiens förlopp har flera finansiella kriser ägt rum, bland annat Kreugerkraschen på 1930-talet, och för att förhindra dessa företeelser krävs reglering. Det finns flera olika regleringsformer och för att förstå redovisningens roll i samhället har Streeck och Schmitter utvecklat ett ramverk. Inom detta ramverk befinner sig IASB, och dess regelverk, under associationism som är underordnad marknaden. Vi har genom vår undersökning vidareutvecklat detta ramverk med hjälp av bevis från praktiken. Puxty och Willmott har försett sig med empiri utifrån ett logiskt resonemang medan vi har insamlat material från den svenska offentliga debatten och genom kvalitativa intervjuer.

Vi tror att IASB har valt att utforma ett så detaljrikt regelverk, då en oreglerad marknad kan medföra framtida finansiella kriser. Den höga detaljnivån beror

dessutom på att marknaden efterfrågar mycket information för att den ska kunna fatta rätt beslut angående investering i företag. Intervjuszvaren visar tendenser på att utvecklingen har gått till överdrift, då intervjupersonerna menar att komplexiteten har lett till att den externa läsaren inte längre kan läsa och förstå årsredovisningarna. Detaljrikedomen leder till att det finns en risk att man inte ser skogen för alla träd. Dessutom förekommer subjektivitet trots denna detaljrikedom, då många standarder kräver diverse tolkningar. Trots dessa nackdelar anser vi att ett gemensamt internationellt regelverk är ytterst positivt, då jämförelser mellan företag kan göras över landsgränser. Dessa jämförelser begränsas dock av olika nationella tolkningar, beroende på var i ramverket landets redovisning befinner sig.

Vidare tror vi att man kan komma till terms med problematiken kring detaljkraven inom IFRS/IAS genom att införa ett mer principbaserat regelverk, vilket även Träff lyfter fram och debatterar i den offentliga debatten. I detta regelverk anser vi att sunt förnuft ska påverka vilken information som presenteras för marknaden för att en mer rättvisande bild av företaget ska ges. Problemet med ett regelverk som är baserat på sunt förnuft är hur det bestäms vad som är rätt och fel. Genom en mer omfattande offentlig debatt kan problematiken kring ett principbaserat regelverk lösas. Det krävs dock att föreningar får en starkare position i samhället så att de får möjlighet att driva denna debatt. Detta gör att de kommer att sprida kunskap i samhället om vad som är rätt och fel, och därmed frambringa ett gemensamt beteende.

6.3 Reflektioner över studiens slutsatser

Om vi skulle ha gjort om vår studie med samma syfte hade vi valt att göra fler intervjuer för att öka djupet i vår analys. Detta hade dessutom ökat möjligheten att i större grad generalisera utifrån intervjuszvaren. Vi valde att göra åtta intervjuer, då vi ansåg att dessa skulle ge entydiga svar, uppdelat på de två perspektiven. Dock har många frågor gett likasinnade svar men vi har fått vissa avvikande åsikter och det hade varit intressant att undersöka dessa vidare. För att ge mer tyngd åt vår uppsats hade vi velat ha möjligheten att ställa kompletterande frågor efter intervjutillfällena. Detta har inte varit möjligt, då våra respondenter har en hög arbetsbelastning inför det stundande årsbokslutet. Vidare hade vi kunnat formulera en snävare forskningsfråga, vilket troligen skulle resultera i en mer specificerad slutsats.

6.4 Förslag till fortsatt forskning

Vår studie har gett upphov till ytterliggare frågor och därför skulle det vara intressant att studera redovisning av goodwill enligt IFRS/IAS utifrån andra synvinklar. En möjlighet vore att undersöka skillnader i föreställningar hos små respektive stora börsnoterade koncerner, då en revisor betonade att olikheterna mellan dessa är omfattande. Vidare hade en undersökning av huruvida redovisningen av goodwill skiljer sig åt i olika branscher, då en annan revisor uppmärksammade oss på detta. Ytterliggare en revisor samt ett företag påpekade att inte bara den externa läsaren har svårt att förstå årsredovisningar, utan till och med analytiker upplever detta problematiskt. Detta anser vi därför hade varit ett intressant perspektiv att studera ytterliggare.

En synvinkel som har fånglat oss genom vår studie är på vilket sätt en lågkonjunktur skulle påverka respondenternas uppfattningar angående redovisningen av goodwill. Vi skulle vilja göra exakt samma studie när Sverige befinner sig i en konjunkturedgång, då vi tror att revisorernas och företagens problem skulle bli ännu mer problematiska. Detta skulle vara intressant att studera, då vi tror att forskningsresultaten skulle skilja sig avsevärt från vår studies resultat.

Källförteckning

Här nedan finner ni vår källförteckning. Vi har delat in källorna efter publicerade källor, elektroniska källor, regelverk samt muntliga källor.

Publicerade källor

Barlev, B. & Haddad, J.R. (2003) *Fair value accounting and the management of the firm*. Critical Perspectives on Accounting. Volym 14, s. 383-415.

Bryman, A. & Bell, E. (2005) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber.

Buisman, J. (2006) *Första erfarenheterna av IFRS-redovisning*. Balans. Volym 5, s. 36-39.

Company view: IFRS benefits remain to be seen (2006). Accountant. Volym Jul, s. 10.

Cunningham, C. (2006) *When true value really isn't true and fair*. Financial Executive. Volym 22, s. 6.

Deloitte (2006) *Nya internationella regler för redovisning av företagsförvärv; En guide till IFRS 3*. Hämtat 2006-12-14 från http://news.deloitte.se/material/Guide_IFRS3.pdf

DiPiazza Jr, S.A. (4 oktober, 2006), *IFRS – A view from a big 4 firm*. Hämtat 2006-12-14 från [http://www.pwc.com/extweb/ncpressrelease.nsf/42e3ba9660db98bc80257148004ee49a/69154854acc12607852571ff005254e0/\\$FILE/IASB%20Sept%2025%202006%20FINAL.pdf](http://www.pwc.com/extweb/ncpressrelease.nsf/42e3ba9660db98bc80257148004ee49a/69154854acc12607852571ff005254e0/$FILE/IASB%20Sept%2025%202006%20FINAL.pdf)

E&Y (2006) *Observations on the implementation of IFRS*. Hämtat 2006-12-14 från [http://www.ey.com/Global/download.nsf/International/IFRS_-_Implementation_of_IFRS_-_Master/\\$file/EY_IFRS_ImplementationOfIFRS_Master.pdf](http://www.ey.com/Global/download.nsf/International/IFRS_-_Implementation_of_IFRS_-_Master/$file/EY_IFRS_ImplementationOfIFRS_Master.pdf)

Flesher, D. & Flesher, T. (1986) *Ivar Kreuger's Contribution to U.S. Financial Reporting*. The Accounting Review. Volym 61, s. 421-435.

Glaser, B. & Strauss, A. (1967) *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Chicago: Aldine.

Gauffin, B. & Nilsson, S-A. (2006) *Rörelseförvärv enligt IFRS 3*. Balans. Volym 8-9, s. 40-42.

IFRS has a long way to go, warns Ernst & Young Global (12 September, 2006). International Accounting Bulletin. Volym Sep, s. 2.

Immateriella tillgångar (2005) Balans. Volym 12, s. 37.

Jermakowicz, E. & Gomik-Tomaszewski, S. (2006) *IFRS and You*. Strategic Finance. Volym 87, s. 42-48.

Johansson, C. (2006) *IFRS - detaljerna riskerar skymma helheten*. Ernst & Young Executive Magazine. Volym 4, s. 26.

Jönsson, S. (1991) *Role making for accounting while the state is watching*. Accounting, Organizations and Society. Volym 16, s. 521-546.

KPMG (2004) *Nya regler gör att de redovisade goodwillbeloppen minskar*. Magasinet. Volym 3, s. 10. Hämtat 2006-12-14 från <http://www.kpmg.se/download/102075/116347/Magasinet%20nov4.pdf>

Lagerström, B. & Nicander, C. (2006) *Har börsbolag som köpt en rörelse också köpt regelverket i IFRS 3?* Balans. Volym 6-7, s. 33-34.

Lundahl, U. och Skärvad P.-H. (1999) *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer* (tredje upplagan). Lund: Studentlitteratur.

McDonnell, J. (2005) *IAS 36 Impairment of Assets*. Accountancy Ireland. Volym 37, s. 17-19.

Patton, M. Q. (1990) *Qualitative evaluation and research methods*. London: Sage.

Persson, L.-E. & Hultén, K. (2006) *Tre heta IFRS-områden, Goodwill – ett område som krävt betydande insatser*. Balans. Volym 6-7, s. 29-32.

PwC, (2006) *Embracing change*. Hämtat 2006-12-14 från <http://www.soxfirst.com/50226711/IFRS%20company%20survey%5B1%5D.pdf>

PwC (2004) *Acquisitions – Accounting and transparency under IFRS 3*. Hämtat 2006-12-14 från <http://www.pwc.com/gx/eng/about/svcs/corporatereporting/Acquisitions.pdf>

Puxty, A.G. & Willmott, Hugh C. (1987) *Modes of regulation in advanced capitalism: Locating accountancy in four countries*. Accounting, Organizations and Society, Volym 12, s. 273-291.

Quilligan, L. (2006) *Intangible Assets identification and valuation under IFRS 3*. Accountancy Ireland. Volym 38, s. 10-12.

Riahi-Belkaoui, A. (2004) *Accounting Theory* (5:e upplagan). London: Thomson.

Rosen, A. (2006) *Intangible assets*. Canadian Business. Volym 79, s. 17.

Rundfelt, R. (2005) *Reviderade IFRS 3 – ytterliggare ett steg mot redovisning baserad på verkliga värden*. Balans. Volym 8-9, s. 53-54.

Rundfelt, R. (2006) *BusCom II – Hur går det för IASB?* Balans. Volym 6-7, s. 46-47.

Simms, J. (2006) *Goodwill hunting*. Director. Volym 60, s. 28.

Strauss, A. & Corbin, J. (1990) *Basics of Quantitative Research – Grounded theory procedures and techniques*. Newbury Park: Sage.

Tokar, M. (2005) *Convergence and implementation of a single set of global standards: The real-life challenge*. Accounting in Europe. Volym 2, s. 47-68.

Vandenplas, Y. & Harris, T. (2006) *Financial reporting: IFRS – Can you take it on your stride?* Accountancy. Volym 137, s. 86.

Watrin, C., Strohm, C. & Struffert, R. (2006) *The Joint Business Combinations Project*. The CPA Journal. Volym 76, s. 22-25.

Westermarck, C. (2005) *EU:s redovisningsstandard – en introduktion till IAS/IFRS*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Elektroniska källor

Access Accounting Ltd. (25 juli, 2006) *IASB announces IFRS moratorium until 2009*. Hämtat 2006-12-14 från <http://www.access-accounts.com/news/industry-news/iasb-announces-ifrs-moratorium-until-2009.aspx>

FAR SRS (2006a) Hämtat 2006-12-11 från <http://www.farsrs.se/>

FAR SRS (2006b) Hämtat 2006-12-18 från <http://www.balans.farsrs.se/page.asp?pageID=35>

Nationalencyklopedin (2006) Hämtat 2006-12-18 från <http://www.ne.se>

Technology Marketing Corp. (19 oktober, 2006). Hämtat 2006-12-18 från <http://www.tmcnet.com/usubmit/2006/10/19/2001526.htm>

Regelverk

IASB (2006) *Internationell Redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2006*. Stockholm: FAR Förlag AB.

FAR (2005) *FARs Samlingsvolym 2005 del 1*, Stockholm: FAR Förlag AB.

Muntliga källor

Andersson, Gertrud, ekonomidirektör, Trelleborg. Personlig intervju den 30 november 2006.

Carlsson, Jörgen, redovisningschef, Aspiro. Personlig intervju den 24 november 2006.

Ohlsson, Paul, koncernredovisningschef, Peab. Personlig intervju den 11 december 2006.

Möller, Willard, auktoriserad revisor, SET Auktoriserade Revisorer. Personlig intervju den 27 november 2006.

Nilsson, Lars, auktoriserad revisor, Öhrlings PwC. Personlig intervju den 28 november 2006.

Nyquist, Lars, auktoriserad revisor, E&Y. Personlig intervju den 2 december 2006.

Törning, Ewa & Samevik, Magnus, redovisningsspecialist och revisor, Öhrlings PwC. Muntligt föredrag på PwC den 27 november 2006.

Wictorsson, Ann-Margareth, redovisningsexpert, KPMG. Personlig intervju den 27 november 2006.

Wigren, Olof, koncernekonomichef, Ballingslöv. Personlig intervju den 8 december 2006.

Bilagor

Bilaga 1 Underlag till intervjuerna

Hej,

Tack på förhand för att Ni ställer upp på en intervju. Sänder nu, enligt överenskommelse, över ett underlag för vilka områden intervjun i största drag kommer att behandla.

Vår uppsats har följande syfte:

Vårt syfte med denna uppsats är att analysera föreställningar i praktiken kring redovisning av goodwill enligt IFRS/IAS i Sverige. Uppsatsen syftar vidare till att belysa eventuella skillnader hos revisorer respektive företag avseende dessa föreställningar.

Vår uppsats har följande problemställning:

Vilka utmaningar och positiva aspekter upplever revisorerna och företagen i Sverige vad gäller införandet och användandet av IASB:s standarder för goodwill?

Frågorna kommer att behandla följande områden:

- nedskrivning/nedskrivningstest av goodwill,
- identifiering av immateriella tillgångar,
- ökade upplysningskrav,
- andra praktiska problem,
- största förändringar gentemot tidigare,
- upplevda problem/svårigheter med IFRS 3, IAS 36 vilka kan hänföras till goodwill,
- hjälpmedel så som publiceringar, guider,
- framtiden

Vi beräknar att intervjun kommer att ta ungefär en timme och vi kommer att ställa relativt öppna frågor, vilket ger Er möjligheten att prata ganska fritt.

Då vi har slutfört vår uppsats kommer vi att skicka över ett exemplar till Er. Vi vill även göra Er uppmärksamma på att vår uppsats kommer att bli en offentlig handling.

Våra kontaktuppgifter:

Mia Norberg 0733-19 49 69, mia.norberg.793@student.lu.se

Lisa Stensson 0706-41 74 10, lisa.stensson.397@student.lu.se

Jessica Lantz 0702-74 24 56, jessica.lantz.061@student.lu.se

Tidpunkt för intervjun: Dag och kl.

Med vänliga hälsningar

Mia, Lisa och Jessica

Bilaga 2 Intervjuguide revisorer

- **När vi säger IFRS redovisning, vad tänker du då?**
  - Positiv
  - Negativ
  - Likgiltig
- **Hur upplever Ni att redovisningen av goodwill är idag jämfört med tidigare?**
  - Praktiska problem
  - Problem att förstå
  - Hjälp ifrån guider, publikationer
  - Hjälp till företag
  - Komplexitet
- **Tycker ni att företagen har lyckats med implementeringen?**
  - Följt standarderna
- **Största problem/utmaningar med redovisning av goodwill idag?**
  - Nedskrivningstest
  - Värdering
  - Upplysningskrav
- **Största fördelarna med redovisning av goodwill idag?**
  - Jämförbarhet
  - Transparens
- **Anser ni att det nya redovisningssättet av goodwill har påverkat resultatet?**
- **Vad anser ni om den ökade värderingen till verkligt värde?**
  - Svårare/lättare
  - Jämför med anskaffningsvärdet
- **Upplever Ni att företagen uppfyller de utökade upplysningskraven vad gäller goodwill?**
  - Varför inte?
  - Vilka?

- **Finns det krav på upplysningar som ni anser inte är relevanta att lämna?**
Varför?
- **Upplever ni att företagen tillämpar standarderna likadant vad gäller goodwill?**
Konsekvent
- **Hur upplever ni att företagen värderar sin goodwill idag?**
Värderingsmodell vid nedskrivning
Vad är svårast?
Svårare än tidigare?
- **Vad är den vanligaste förklaringen till goodwill?**
Synergier – hur har de kommit fram till detta? Motivering till denna post.
- **Utför företagen sina nedskrivningstest av goodwill enligt IAS 36?**
Vad är det som de inte följer
Vad följer de
- **Hur har ni gjort för att upprätthålla er personals kompetens?**
Utbildningar
Anställt mer personal
- **Har Er konsultverksamhet ökat till följd av införandet av IFRS?**
Detaljkunskap
- **Hur anser du att framtiden med IFRS ser ut?**
Samma fördelar och problem som idag?
- **Vi har läst i balans att det är på förslag att goodwill ska redovisas till 100 procent, så kallad full goodwill. Hur ställer ni Er till det?**
- **Är det någon person på detta område som du skulle rekommendera oss att ta kontakt med?**
- **Finns det möjlighet att vi kan ta kontakt med Er utifall att vi behöver göra någon form av komplettering?**

Bilaga 3 Intervjuguide företag

- **När vi säger IFRS redovisning, vad tänker du då?**
  - Positiv
  - Negativ
  - Likgiltig
- **Hur upplever Ni att redovisningen av goodwill är idag jämfört med tidigare?**
  - Praktiska problem
  - Problem att förstå
  - Hjälp ifrån guider, publikationer
  - Hjälp ifrån revisorer
- **Största problem/utmaningar med redovisning av goodwill, idag?**
  - Nedskrivningstest
  - Värdering
  - Upplysningskrav
- **Största fördelar med redovisning av goodwill idag?**
  - Jämförbarhet
  - Transparens
- **Anser ni att det nya redovisnings sättet av goodwill har påverkat resultatet?**
- **När gör ni ert nedskrivningstest av goodwill?**
  - Indikationer på värdenedgång? Hur avgör?
  - Metoder och antaganden
- **Hur utför ni ert nedskrivningstest?**
  - Subjektiva bedömningar? När?
- **Vad består er goodwill av?**
  - Synergier – hur har ni kommit fram till detta? Motivering till denna post.
- **Hur värderar ni er goodwill?**
  - Vad är svårast? Svårare än tidigare?
  - Marknadsvärdering? Vilken modell?

- **Vad anser ni om den ökade värderingen till verkligt värde?**
Ger en mer rättvisande bild?
Varför
Svårare/lättare
Jämför med anskaffningsvärdet
- **Hur upplever ni de utökade upplysningskraven vad gäller goodwill?**
Tidskrävande?
Relevant?
Möjligt att få fram denna information
- **Finns det krav på upplysningar som ni anser inte är relevanta att lämna?**
Varför?
Inskränker på företagshemligheter?
Ger bra bild till marknaden
- **Vilket moment har varit mest tids- och kostnadskrävande? Hur har ni tacklat detta?**
Exempel: Upplysningar, nedskrivningstest
Anställt mer personal
Utbildningar
- **Hur har ni gjort för att upprätthålla er personals kompetens?**
Utbildningar
- **Hur anser du att er framtid med IFRS ser ut?**
Samma fördelar och problem som idag?
- **Vi har läst i balans att det är på förslag att goodwill ska redovisas till 100 procent, så kallad full goodwill. Hur ställer ni Er till det?**
- **Är det någon person på detta område som du skulle rekommendera oss att ta kontakt med?**
- **Finns det möjlighet att vi kan ta kontakt med Er utifall vi behöver göra någon form av komplettering?**